

Arkitekternes Pensionskasse

Tuborg Havnevej 14

2900 Hellerup

Cvr.nr. 22 07 86 15

Årsrapport 1. januar – 31. december 2021

Godkendt på selskabets generalforsamling den 26. april 2022

Dirigent: Tina Øster Larsen; Partner Bech-Bruun

Årsrapport 2021

pensionskassen
Arkitekter & Designere

Fotos i rapporten er fra
aktuelle investeringer
i Valby Fripølethjem,
Energiselskabet NRGi
og PH Park i Hørsholm.

FOTO

Jakob Dall
Christoffer Regild (foto s. 4)

DESIGN

Zoulmade.com

TRYK

Bohemian ApS

Forord

Forord.....	5
1 Ledelsesberetning.....	8-21
Fem års hoved- og nøgletal.....	8
Medlemmer og pensionsordninger.....	9
Indbetalinger og udbetalinger.....	9
Omkostninger.....	10
Investeringer og afkast.....	11
Samfundsansvar.....	14
Resultat, solvenskapitalkrav og kapitalgrundlag.....	19
Forventninger til 2022.....	20
Øvrige forhold.....	21
2 Oplysninger om pensionskassen.....	24-29
Ledelsesstruktur.....	24
Ledelse og ledelseshverv.....	26
3 Årsregnskab.....	33-59
Pensionskasseregnskab.....	33
Egenkapitalopgørelse.....	35
Noter til regnskabet.....	36
Ledelsespåtegning.....	53
Intern revisions revisionspåtegning.....	54
Den uafhængige revisors revisionspåtegning.....	55
Nøgletalsdefinitioner.....	59

“Pensionskassen har en klar strategi, når det handler om klimaet. CO2-aftrykket skal ned, og antallet af grønne investeringer skal op.”

Travlt år med flot afkast, ny pensionsordning og ambitiøst klimamål

2021 blev på alle måder et begivenhedsrigt år i Arkitekternes Pensionskasse. Efter en lang rejse passerede vi endnu en milepæl ved årets generalforsamling i april, hvorefter vi kunne tilbyde medlemmerne at overgå til en mere moderne og fleksibel pensionsordning i markedsrente. Det var årets største opgave, som også vil fylde en del i 2022.

På investeringssiden bød året på meget flotte afkast til pensionskassens medlemmer. I 2021 blev afkastet samlet set på tværs af investeringsmiljøerne 11,1 % mod 2,4 % året før, svarende til 1.094 mio. kr. mod 238 mio. kr. i 2020. For medlemmer med høj risiko med den nye pensionsordning i markedsrente nåede afkastet helt op på knap 24 %.

Det højeste bidrag til afkastet kom fra de børsnoterede aktier, mens de unoterede aktier bidrog med det højeste procentvise afkast, som var på mere end 50 %.

Trods en mindre stigning i omkostningerne pga. omvalget ligger pensionskassen med 540 kr. i administrationsomkostninger og et ÅOP på 0,6 pct. fortsat blandt de absolut billigste i branchen.

Alle nye medlemmer af pensionskassen er siden starten af 2021 blevet optaget i den nye pensionsordning med markedsrente. Det havde knap 500 nye medlemmer af pensionskassen glæde af i løbet af året. For de nuværende medlemmer gennemførte vi i efteråret 2021 en første runde af omvalg. Her valgte i alt mere end 1.800 medlemmer den nye ordning. Der er fortsat mange medlemmer i pensionsordningen med gennemsnitsrente, og bestyrelsen sikrer selvfølgelig, at der ikke slækkes på indsatsen for at varetage deres interesser.

Arbejdet med at sikre klar og grundig kommunikation om betydningen af omvalget har været krævende og omfattende, og undervejs er der høstet mange erfaringer til gavn for næste runde af tilbuddet, som ifølge planen sættes i gang løbet af foråret 2022. I den forbindelse er der grund til at takke både FAOD og Arkitektforeningen for at bistå med at nå så bredt ud som muligt, samt rette en tak til de mange arbejdspladser, der har lagt hus til informationsmøder om den nye ordning.

Samarbejdet med foreningerne, kommunikation og dialog med medlemmerne står højt på bestyrelsens dagsorden. Der har således været 48.500 besøg og 19.670 log ind på vores hjemmeside i løbet af 2021. Vi er altid klar til at lytte og drøfte gode ideer og nye input til, hvordan vi skaber den bedste pensionsordning for vores medlemmer, og opfordrer til en åben og konstruktiv debat om dette.

Pensionskassen har en klar strategi, når det handler om klimaet. CO₂-aftrykket skal ned, og antallet af grønne investeringer skal op. I 2021 øgede vi i Sampensionfællesskabet de grønne investeringer med 3 mia. kr.

Vi udøver aktivt ejerskab med fokus på understøttelse af FN's verdensmål. Selskaber, der ikke har en tilstrækkelig god plan for omstilling, skal vi ikke investere i. I slutningen af 2021 besluttede vi at sætte et mål om CO₂-neutralitet i 2050 og 45% reduktion i 2030 i tråd med Paris-aftalen.

I 2019 og 2020 faldt klimaaftrykket fra pensionskassens børsnoterede aktieportefølje, og faldet fortsatte i 2021, hvor det udgjorde godt 27 %.

Cecilie Therese Hansen
Formand for bestyrelsen

Ledelsesberetning

1

Fem års hoved- og nøgletal	8
Medlemmer og pensionsordninger	9
Indbetalinger og udbetalinger	9
Omkostninger	10
Investeringer og afkast	11
Samfundsansvar	14
Resultat, solvenskapitalkrav og kapitalgrundlag .	19
Forventninger til 2022	20
Øvrige forhold	21

Fem års hoved- og nøgletal

Fem års hovedtal Mio. kr.	2021	2020	2019	2018	2017
Medlemsbidrag	429,0	387,4	387,7	373,0	351,8
<i>Pensionsydelser, resultatopgørelse</i>	-280,7	-265,0	-253,1	-258,0	-274,7
<i>Pensionsydelser, egenkapitalen</i>	-89,0	-70,1	-76,6	-63,9	-39,9
Pensionsydelser i alt	-369,7	-335,1	-329,7	-322,0	-314,7
Investeringsafkast	1.094,1	237,7	920,5	-193,3	606,3
Pensionsmæssige driftsomkostninger, i alt	-5,7	-4,9	-4,9	-5,4	-5,1
Pensionsteknisk resultat	0,1	14,6	9,9	4,4	7,9
Årets resultat	189,5	56,7	186,1	-34,9	130,7
Pensionshensættelser, i alt	8.422,4	7.382,9	7.132,1	6.450,4	6.461,4
Overskudskapital	564,8	519,4	506,0	462,5	470,5
Egenkapital	2.036,3	2.145,9	2.159,2	2.049,8	2.148,6
Aktiver, i alt	11.663,0	10.385,9	10.516,7	9.542,6	9.636,8

Fem års nøgletal	2021	2020	2019	2018	2017
Afkastnøgletal					
Afkastprocent relateret til gennemsnitsrenteprodukter	10,7%	2,4%	10,2%	-2,1%	7,1%
Afkastpct. relateret til markedsrenteprodukter	19,6%	-	-	-	-
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter	4,50	-	-	-	-
Omkostningsnøgletal					
Omkostningsprocent af pensionshensættelser	0,08%	0,07%	0,08%	0,08%	0,08%
Omkostninger i kr. pr. medlem	540	479	486	547	540
Forrentningsnøgletal					
Egenkapitalforrentning efter skat	8,7%	2,6%	8,8%	-1,7%	6,2%
Forrentning af overskudskapital	10,0%	3,0%	10,4%	-2,1%	7,5%
Konsolideringsnøgletal					
Solvensdækning	296%	260%	256%	282%	377%

Der henvises til nøgletalsdefinitioner side 59.

Medlemmer og pensionsordninger

Arkitekternes Pensionskasse (AP) er en medlemsejet pensionskasse, som blev oprettet i 1957. AP har 10.712 medlemmer. Størstedelen af medlemmerne er uddannede arkitekter, designere eller tilsvarende. Pensionskassen optager også ansatte i virksomheder eller foreninger med tilknytning til arkitektfaget.

AP indgår i Sampension-fællesskabet. Udover AP indgår Sampension Livsforsikring A/S (Sampension Liv), Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyrslæger (PJD) og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører (ISP) i Sampension-fællesskabet. Ejerkredsen i Sampension Administrationselskab A/S (administrationselskabet) består af Sampension Liv (88 %), AP (3 %), PJD (3 %), og ISP (6 %).

Pensionsordninger i AP består af en opsparing til pension, og for de fleste bidragsbetalende og hvilende medlemmer også forsikringer ved visse kritiske sygdomme, tab af erhvervsevne og død.

Fra 1. januar 2021 optages alle nye medlemmer af pensionskassen i 3 i 1 Livspension, som er et nyt pensionsprodukt baseret på markedsrente. Herudover har der i efteråret 2021 været mulighed for, at visse medlemmer kunne vælge om fra gennemsnitsrente til 3 i 1 Livspension. Det benyttede mere end 1.800 medlemmer sig af. Pr. 31. december 2021 har knap 2.400 medlemmer således markedsrente.

AP har følgende opsparingsprodukter:

Pensionsordninger	Investeringer og tilskrivninger af afkast
Markedsrente Livscyklusproduktet 3 i 1 Livspension Unit link produktet Linkpension	Medlemmerne får hver måned tilskrevet det faktisk opnåede afkast Opsparingen fordeles på årgangspuljer efter medlemmernes alder samt investeringsprofil efter medlemmets eget valg. Medlemmerne kan selv vælge, hvilke investeringsfonde opsparingen placeres i.
Gennemsnitsrente Traditionel gennemsnitsrente	Medlemmerne får tilskrevet en depotrente, som udjævner det faktisk opnåede afkast over tid Omfatter pensionsordninger med hhv. betingede og garanteret ydelser

Indbetalinger og udbetalinger

Indbetalinger

Medlemsbidrag steg i 2021 med 10,7 % til 429 mio. kr. mod 387 mio. kr. i 2020. Ordinære bidrag steg med 25 mio. kr., og engangsindskud og overførsler steg med 16 mio. kr.

Medlemsbidrag på

429 mio. kr.

Indbetalte medlemsbidrag Mio. kr.	2021	2020	Ændring i %
Ordinære bidrag	383	358	7,0
Engangsindskud mv.	46	30	56,6
Medlemsbidrag, i alt	429	387	10,7

Antal medlemmer udgjorde 10.712 ultimo 2021 mod 10.337 ved udgangen af 2020. Stigningen udgjorde 3,6 %.

Antal medlemmer	31.12.2021	31.12.2020	Ændring i %
Erhvervsaktive, der betaler bidrag	5.273	5.019	5,1
Fripolicer mv.	2.981	2.941	1,4
Pensionister	2.458	2.377	3,4
Medlemmer, i alt	10.712	10.337	3,6

Udbetalinger

De samlede pensionsudbetalinger udgjorde 370 mio. kr. i 2021 mod 335 mio. kr. i 2020 inklusive tillægspensioner, som finansieres af egenkapitalen. Stigningen vedrørte især de løbende pensionsudbetalinger.

Omkostninger

AP har gennem en årrække arbejdet målrettet på at reducere omkostningerne, som er blandt de laveste i branchen. Jo lavere omkostninger, desto større del af indbetalinger og afkast går til at styrke opsparingen. AP har fokus på at sikre lave omkostninger både til investering og administration.

Effektiv investeringsforvaltning

Sampension-fællesskabet lægger stor vægt på effektivitet i både den interne og den eksterne forvaltning. Det opnås bl.a. ved at investere alle medlemmers pensionsopsparinger i de samme investeringsaktiver. Sammensætningen af disse aktiver kan variere meget medlemmerne imellem afhængig af deres konkrete opsparingsprodukt og valg af eventuel risikoprofil.

På baggrund af cost-benefit-analyser vurderes det, om de forskellige porteføljer skal forvaltes internt eller eksternt. Aktieinvesteringer er stort set lagt ud til eksterne forvaltere, mens obligationer og andre renteinstrumenter primært forvaltes internt. En række investeringer i mere risikofyldte kreditobligationer foretages via eksterne forvaltere, ligesom de fleste alternative investeringer i fx skove, hedgefonde og unoterede aktier administreres af eksterne forvaltere.

Investeringsomkostninger på 0,52 %

Investeringsomkostninger omfatter omkostninger afholdt af AP, som fremgår direkte af regnskabet, samt indirekte omkostninger ved investeringer i eksterne fonde og investeringsforeninger mv.

Samlet set udgjorde investeringsomkostninger beregnet i forhold til medlemmernes depoter for 3 i 1 Livspension med moderat risiko 0,52 % i 2021. Investeringsomkostninger beregnet i forhold til medlemmernes depoter samt ufordelte midler for gennemsnitsrente udgjorde 0,57 % i 2021 mod 0,58 % for 2020.

Afkastnøgletal beregnes efter fradrag for direkte og indirekte investeringsomkostninger. Det er afkastet efter investeringsomkostninger, som er det altafgørende nøgletal, når bidrag til udvikling i medlemmernes pensionsopsparing skal vurderes.

Administrationsomkostninger udgjorde 540 kr. pr. medlem

Pensionsmæssige administrationsomkostninger udgjorde 5,7 mio. kr. i 2021 mod 4,9 mio. kr. i 2020. Stigningen vedrørte primært omkostninger i forbindelse med omvalg til markedsrente.

Administrations-
omkostninger pr.
medlem på

540_{kr.}

- Omkostninger pr. medlem udgjorde 540 kr. i 2021 mod 479 kr. i 2020. Uden omkostninger vedrørende omvalg ville omkostninger pr. medlem ligge på niveau med 2020.
- Omkostninger set i forhold til hensættelser er 0,08 % i 2021 mod 0,07 % i 2020.

ÅOP på 0,6 %

Information om årlige omkostninger i kroner (ÅOK) og i procent (ÅOP) kan ses i metodebeskrivelse ÅOK/ÅOP 2021. I det samlede ÅOP indgår administrationsomkostningsbidrag på 480 kr. pr. år pr. medlem, 0,1 % af medlemmets ordinære bidrag, investeringsomkostninger jf. ovenfor.

ÅOP afhænger af depoternes størrelse. For et 55-årigt medlem med moderat risiko og med et depot på 1 mio. kr. samt årlige bidrag på 50.000 kr. udgjorde ÅOP for 2021 0,6 %.

ÅOP for gennemsnitsrente udgjorde 0,6 % i 2021 mod 0,9 % i 2020, beregnet for et medlem med betinget garanti og med et depot på 1 mio. kr. samt årlige bidrag på 50.000 kr. Faldet i forhold til 2020 skyldes, at der fra 2021 ikke længere beregnes risikoforrentning på 0,25 % for pensioner med betingede garantier.

Investeringer og afkast

De internationale konjunkturer og finansielle markeder

På trods af corona-pandemien faldt de ressourcestærke økonomier ikke ned i dyb recession i 2021. Udrulning af vacciner og erfaringer fra foråret 2020 var to afgørende faktorer for, at det ikke skete.

Efter en start på året, hvor man i mange lande søgte at begrænse smittespredningen ved hjælp af nedlukning, gav udrulning af vaccineprogrammer mulighed for genåbning og tilbagevenden til arbejdspladserne hen over foråret. Derved blev den forholdsvis begrænsede negative vækst i årets første kvartal mere end indhentet i de følgende kvartaler.

Under nedlukningen valgte mange lande at støtte økonomisk med store finans- og pengepolitiske hjælpepakker, og da der igen kom gang i økonomien, var forbrugerne klar til at bruge nogle af de mange penge, som de havde sparet op. Den øgede efterspørgsel satte voldsom gang i økonomierne, og hurtigt manglede der kvalificeret arbejdskraft, varer og materialer. Sidstnævnte især pga. problemer med forsyningskæderne. Mange lande oplevede den højeste inflation i næsten 30 år. Det fik centralbankerne til at annoncere - og i en del tilfælde også gå i gang med - en tilbagerulning af deres meget ekspansive pengepolitik. Sidst på efteråret dukkede omikron-varianten af corona op og førte til en ny, men mere begrænset, nedlukning. Samtidig kom tredje tilbud om vaccination. 2021 endte således med kraftig vækst i de fleste lande, stort efterspørgselspres på arbejdsmarkedet, samt høj og stigende inflation.

Aktiemarkederne startede 2021 på en opadgående trend støttet af den meget ekspansive finans- og pengepolitik samt af nyheden om, at der var brugbare vacciner klar til udrulning. Det betød, at økonomierne hurtigt kunne komme op i fuldt gear igen. Hen på sensommeren begyndte inflationen at stige kraftigt i mange lande, og nervøsiteten for, at centralbankerne ville rulle den ekspansive politik tilbage, begyndte at sprede sig. Det tog noget af pusten af aktiemarkederne, og sidst på året lagde omikron endnu en dæmper på markederne.

Det globale aktiemarkedsindeks steg med knap 21 % over året. Det amerikanske aktiemarked klarede sig bedst med en imponerende stigning på 28 %, det danske

marked steg med 24 %, europæiske aktier med 23 % og aktiemarkedet i Storbritannien med 18 %. Med en stigning på henholdsvis 6 % og 2 % holdede Asien og emerging markets en del bagefter¹.

Renterne tog sig også nogle ordentlige ture i 2021 med en opadgående tendens støttet af spekulationer om centralbankernes fremtidige kurs.

Årets samlede afkast blev 1.094 mio. kr. svarende til 11,1 %

Det samlede afkast i AP for 2021 var på 1.094 mio. kr. før pensionsafkastskat mod et afkast på 238 mio. kr. i 2020 – dog var der endnu intet markedsrentemiljø dette år. For yderligere specifikation af beholdninger og afkast henvises til regnskabet note 18.

I 2021 blev AP's samlede afkast 11,1 % mod 2,4 % i 2020.

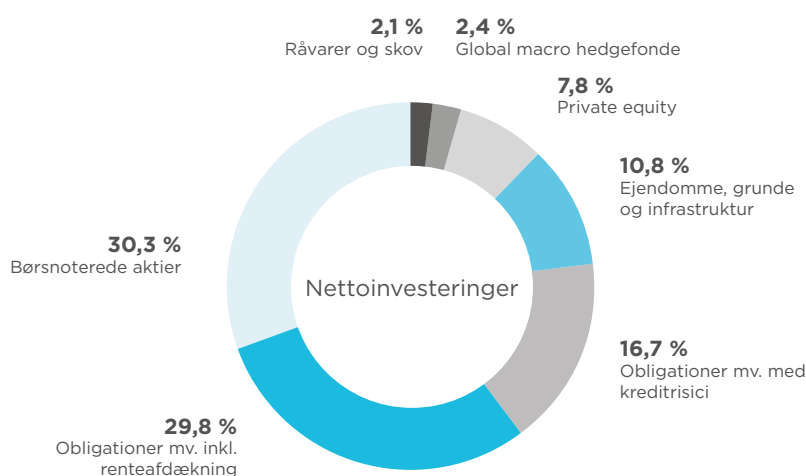
11,1 %

i samlet afkast

Resultat af investeringer fordelt på miljøer Mio. kr.	2021	2020
3 i 1 Livspension	43	0
Gennemsnitsrente	1.051	238
Samlet resultat	1.094	238

Fordeling af nettoinvesteringer

Knap en tredjedel af nettoinvesteringsaktiverne var placeret i obligationer med mindre kreditrisici (fx danske stats- og realkreditobligationer), mens knap en tredjedel af aktiverne var placeret i børsnoterede aktier.

Investeringsstrategi i AP's to investeringsmiljøer

AP's investeringsstrategi sigter mod at levere det højeste langsigtede afkast på ansvarlig vis og inden for de givne risikorammer. Markedsrente- og gennemsnitsrentemiljøet deltager i al væsentlighed i de samme investeringer blot med forskellig vægt og volumen. Produktet 3 i 1 Livspension har forholdsmæssigt en større andel af risikofyldte aktiver end det traditionelle gennemsnitsrentemiljø.

AP's portefølje af direkte investeringer inden for lån, unoterede aktier og ejendomme er i disse år under fortsat opbygning. På trods af corona-pandemien blev AP's portefølje af direkte investeringer inden for lån, unoterede aktier og ejendomme

¹ De angivne afkastprocenter er opgjort før omregning til danske kroner og er for de toneangivende aktieindeks for de respektive markeder

fortsat udbygget gennem 2021. Således har AP i 2021 sammen med de andre pensionsselskaber i Sampension-fællesskabet blandt andet investeret i 49 % af det aarhusianske energiselskab NRGi's division for bæredygtig energi samt etableret et partnerskab med European Energy og Novo Holdings om opkøb og udvikling af landbrugsjord til vind- og solenergi. Desuden er der på ejendomssiden blevet investeret i et friplejehjem i Valby, seniorboliger i Frederikssund, en kontorejendom i Holte med potentiale for boligudvikling, samt co-investeret i et boligkompleks i Dallas. Private equity porteføljen er i 2021 blevet øget med to co-investeringer i software og healthcare samt fonde i Europa og USA med fokus på små og mellemstore selskaber samt venture. I skovporteføljen har Sampension-fællesskabet givet tilsagn om at investere i verdens største skovområde i det sydlige USA sammen med forvalteren Ressource Management Systems. I infrastrukturporteføljen er der foretaget en co-investering i Molslinjen i fællesskab med EQT Infrastructure.

Investeringer i markedsrentemiljøet

I 3 i 1 Livspension tilpasses investeringerne til medlemmernes alder i årgangspuljer med hver sin sammensætning af investeringsaktiver. Medlemmet kan vælge mellem tre forskellige investeringsprofiler – lav, moderat og høj.

Positive afkast i alle årgangspuljer i 3 i 1 Livspension

I 2021 leverede livscyklusproduktet positive afkast i alle årgangspuljerne på tværs af risikoprofiler. De yngste årgange, hvor en større andel af formuen er allokeret til især aktier, men også alternativer, opnåede det største afkast, hvilket ses i nedenstående tabel. Hovedparten af medlemmerne har valgt investeringsprofilen Moderat risiko.

Årgangspuljer 3 i 1 Livspension, udvalgte	Investeringsprofil		
	Lav	Moderat	Høj
Afkast i %			
25 år	15,5	21,3	23,7
55 år	13,4	18,6	21,1
65 år	6,6	9,8	12,7

For yderligere specifikation af beholdninger og afkast i 3 i 1 Livspension henvises til regnskabets note 18 og note 19.

Afkast i gennemsnitsrentemiljøet på 10,8 %

Gennemsnitsrentemiljøet omfatter primært pensioner med betingede garantier. Hensættelser til pensioner opgøres til markedsværdi. Herudover er egenkapitalen og overskudskapitalen investeret i gennemsnitsrentemiljøet.

Gennemsnitsrentemiljøets investeringer ultimo 2021, samt årets afkast fremgår af nedenstående tabel.

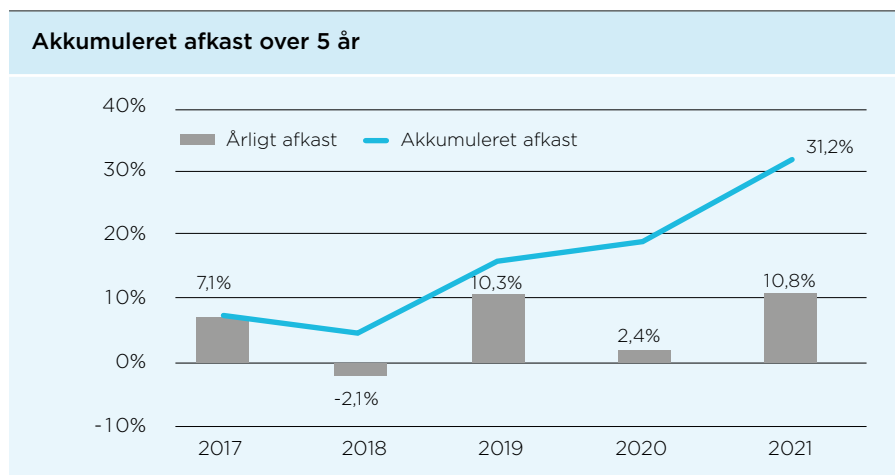
Gennemsnitsrente	Markedsværdi 31.12.2021 Mio. kr.	Afkastbidrag i %, beregnet tidsvægtet
Investeringsporteføljen i alt	9.325	10,8

I gennemsnitsrentemiljøet var AP's nettoinvesteringsaktiver på godt 9,3 mia. kr. fordelt med næsten 52 % i obligationer mv., 26 % i børsnoterede aktier samt godt 22 % i alternative investeringer mv.

I 2021 blev afkastet i gennemsnitsrentemiljøet på 10,8 % før pensionsafkastskat. For yderligere specifikation af beholdninger og afkast i gennemsnitsrente henvises til regnskabets note 18.

Fem års afkast i gennemsnitsrentemiljøet

Set over de seneste fem år er en opsparing på 100 kr. vokset til lidt mere end 131 kr.

Afkast over 5 år på

31,2%

Sharpe ratio (risikojusteret afkast) i gennemsnitsrentemiljøet

Nedenstående tabel viser det risikojusterede afkast målt over perioden 2017-2021. Det risikojusterede afkast måler, hvor godt afkastet har været i forhold til den påtagne risiko. Risikoen måles på baggrund af den historiske volatilitet (standardafvigelse) over en given periode. Jo højere et risikojusteret afkast, jo bedre har en investering været. Hvis det risikojusterede afkast opgøres på baggrund af merafkastet i forhold til en risikofri rente (her sat til nul %), kaldes det Sharpe ratio.

Sharpe ratio 2017-2021	Akkumuleret afkast	Annualiseret afkast	Annualiseret standardafvigelse	Risikojusteret afkast
AP	31,2%	5,6%	5,9%	0,9

Samfundsansvar

Ud over at bidrage til den enkeltes økonomiske sikkerhed som pensionist er AP som en del af overenskomsterne med til at sikre en samfundsmæssig bæredygtig udvikling med en god balance mellem offentlige ydelser og ydelser forankret i arbejdsmarkedet. Arbejdsmarkedspensionerne indskrives sig som en væsentlig grundpille i den danske model og har siden 1980'erne været medvirkende til den fortsatte udvikling af et sikkert og ansvarligt arbejdsmarked.

AP har et ansvar for at forvalte pensionsordninger på en sådan måde, at medlemmernes interesser varetages bedst muligt. Det gøres ved at holde fokus på det væsentlige, som gør pensionsordninger mere værd:

- Lave omkostninger
- Høje afkast
- Et fleksibelt pensionsprodukt
- Personlig kundeservice
- Helhedsorienterede rådgivningsværktøjer.

AP løfter hermed en bredere samfundsopgave. Politikken for samfundsansvar er derfor tilrettelagt som et forretningsdrevet samfundsansvar, hvor samfundsansvaret søges realiseret gennem pensionskassens forretningsområder. Det er pensionskassens bærende formål at sikre gode pensionsordninger til medlemmerne, hvilket afspejles ved, at overskuddet går til medlemmernes pensionsopsparing.

3

fokusområder

for ansvarlige investeringer

Ansvarlige investeringer

AP's investeringer tilrettelægges, så de er samfundsmæssigt ansvarlige. Politikken for ansvarlige investeringer har tre fokusområder:

- Investeringernes miljø- og klimamæssige aftryk
- Investeringernes sociale indvirkning
- God selskabsledelse.

Arbejdet med samfundsansvar hviler på en ambition om at efterleve og indarbejde internationale normer og retningslinjer, herunder FN's Global Compacts 10 principper inden for menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og anti-korruption, OECD's retningslinjer om ansvarlig virksomhedsadfærd for institutionelle investorer, Parisaftalens klimamål og G20-landenes Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD).

Den ansvarlige investeringspolitik er fælles for alle fire medlemmer af Sampension-fællesskabet. Bestyrelserne har nedsat et tværgående udvalg, der drøfter de sociale, miljø- og selskabsmæssige overvejelser ved investeringsbeslutninger i de fire pensionsvirksomheder med henblik på at opnå enighed om de principper, der skal indgå i pensionsvirksomhedernes politik for ansvarlige investeringer.

Hvert andet år foretager AP medlemsundersøgelser på området for ansvarlige investeringer for at understøtte, at den førte politik er forankret i værdierne og holdningerne blandt medlemmer. En ny undersøgelse blev gennemført i november 2021. Undersøgelsen viser, at 90 % af medlemmerne anser ansvarlige investeringer som meget væsentlige for tilfredsheden med deres pensionskasse, og godt 80 % af medlemmerne er enten meget tilfredse eller tilfredse med AP's indsats på området.

Fald i klimaaftryk på

27

%

Fortsat fald i investeringernes klimaaftryk

I 2021 faldt klimaaftrykket (carbon footprint) fra pensionskassens børsnoterede aktieportefølje med godt 27 %. I absolutte niveauer (absolut udledning) er CO₂-udslippet faldet fra 0,031 mio. ton i 2020 til 0,027 mio. ton i 2021, svarende til knap 13 %.

I 2021 har det været muligt også at inddrage direkte ejede virksomhedsobligationer i beregningen af CO₂-aftrykket. CO₂-aftrykket (absolut udledning) fra de direkte ejede virksomhedsobligationer er faldet med 32 %, mens den finansierede udledning er uændret².

Klimaneutralitet i 2050

I de selskaber, AP har investeret i, fortsætter energieffektiviseringer og transition væk fra fossile energikilder. AP har sat som mål, at den samlede investeringsporteføljes CO₂-aftryk skal være reduceret med 45 % i 2030 i forhold til 2020, og til netto nul i 2050. Dette reduktionsmål vil gælde for alle aktiver i porteføljen. Hermed reduceres CO₂-aftrykket relativt mest inden for de første 10 år og med de resterende 55 % over de efterfølgende 20 år. For at understøtte dette, udarbejder Sampension-fællesskabet fortløbende delmål for perioden, for såvel den samlede portefølje som for de forskellige sektorer, der investeres i, så der er fuld transparens omkring indsatsen mod klimaneutralitet.

Aktieporteføljens selskaber indenfor de tungest udledende sektorer screenes løbende for deres evne og villighed til at indgå i en transition til en lavemissionsøkonomi, og dette indgår som et kriterie for eksklusion. I 2021 blev fem selskaber ekskluderet

² Pensionskassen vil fremadrettet foretage udregningen af porteføljens klimaaftryk med udgangspunkt i selskabernes samlede finansiering, dvs. både aktiekapital og gæld, den såkaldte Enterprise Value Including Cash (EVIC)-metode. Ændringen er begrundet i, at det blandt andet er denne opgørelsesmetode, der skal anvendes i forbindelse med rapportering under disclosure-forordningen (EU) 2019/2088 af 27. november 2019 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser (SFDR).

på baggrund af kriteriet for uacceptabel klimaadfærd. Aktieporteføljens samlede score for omstillingsparathed måles årligt og er siden 2019 steget betydeligt.

Derudover investeres ikke i virksomheder, hvor en overvejende andel af omsætningen kommer fra kul- og tjæresandsaktiviteter – herunder anvendelse af kul i energimixet hos forsyningsselskaber.

Sampension-fællesskabet stiller ikke kun omstillingskrav til de virksomheder, som vi er direkte investerede i, og hvor vi selv forvalter investeringerne. Kravene gør sig også gældende i forhold til eksternt forvaltede investeringer i f.eks. fonde. Desuden arbejder Sampension-fællesskabet fortløbende med bæredygtighed i ejendomsporteføljen. Omstillingskravene frem mod klimaneutralitet i 2050 gælder således alle investeringer.

Grønne investeringer

AP har sammen med de øvrige deltagere i Sampension-fællesskabet øget de grønne investeringer i 2021 med 3 mia. kr. og har nu samlede grønne investeringer for 19 mia. kr. I årets løb var der nye grønne, direkte investeringer i bl.a. NRGi Renewables, der dels udvikler og opfører vindmølle- og solcelleparkanlæg, men også har til formål at afsøge mulighederne for at deltage i udviklingen af andre former for bæredygtig energi. Der var også nye investeringer i skov i Nordamerika samt opkøb af landbrugsjord til opførsel af solcelleparkanlæg i samarbejde med European Energy og Novo Holdings.

Aktivt ejerskab

AP forholder sig aktivt til selskaber, der vurderes ikke at agere ansvarligt i forhold til selskabets miljø- og klimamæssige indvirkning, sociale indvirkning og god selskabsledelse, herunder igennem dialog med selskabets ledelse og andre interessenter. Hermed løftes barren for ansvarlighed løbende.

Screening og kritiske dialoger

Børsnoterede selskaber overvåges løbende af et professionelt og uafhængigt screeningsselskab, og screeningen tager afsæt i FN's Global Compact og OECD's retningslinjer for multinationale selskaber. Hvis det konstateres, at et selskabs adfærd i væsentlig grad er i strid med politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer, vurderes det, om selskabet har handlet enten uacceptabelt, acceptabelt eller skal sættes på en overvågningsliste, mens der foretages yderligere undersøgelser eller indledes en dialog med selskabet. Aktier i uacceptable selskaber tilføjes eksklusionslisten og afhændes.

AP har sammen med de øvrige deltagere i Sampension-fællesskabet under det kritiske dialogprogram deltaget i 29 dialoger, der er startet i 2021 omkring arbejdstagerrettigheder, menneskerettigheder, klima og miljø eller selskabsledelse. 2 dialoger er blevet afsluttet positivt, mens 27 fortsat pågår eller overvåges.

Hertil er der screenet for kul- og tjæresandsaktiviteter samt selskabernes omstillingsevne mv. 257 selskaber var ved udgangen af 2021 på eksklusionslisten. En stor andel af disse – 190 – er klimarelaterede eksklusioner.

Forbedrende dialoger

Med henblik på at understøtte FN's verdensmål igangsættes forbedrende, proaktive dialoger med udvalgte selskaber i porteføljen, hvis det vurderes, at de ikke i tilstrækkelig grad understøtter FN's verdensmål. Der er særligt fokus på selskaber, der vurderes at præstere dårligere end sammenlignelige selskaber.

I det forbedrende dialogprogram var der dialog med 44 selskaber i 2021, heraf 12 dialoger om klimatilpasning, 13 dialoger om skattetransparens, 8 dialoger om ansvarlig vandhåndtering og 11 dialoger om ansvarlig selskabsledelse. De nævnte

257

Ekskluderede selskaber

tal medregner alene børsnoterede selskaber, som AP har investeret i. Derudover deltager AP i en lang række af dialoger med virksomheder, som AP ikke aktuelt har investeret i, men enten tidligere har været eller potentielt kunne investere i, heriblandt 76 som er startet i 2021.

AP deltager som en del af Sampension-fællesskabet endvidere i Climate Action 100+ (CA100+), der er verdens største investorinitiativ, og består af 615 investorer med aktiver for tilsammen 390.000 mia. DKK. CA100+ er i dialog med 167 klimabelastende selskaber inden for sektorerne olie og gas, minedrift og metaller, forsyningssektoren, transport, forbrugerprodukter og industrisektoren.

Stemmeafgivelse

AP stemmer som en del af Sampension-fællesskabet på generalforsamlinger for de danske OMX C25 selskaber og på generalforsamlinger for danske og udenlandske børsnoterede virksomheder, hvor vi repræsenterer mere end 3 % af stemmerne.

For øvrige børsnoterede selskaber søger Sampension-fællesskabet at maksimere påvirkningen af selskaberne sammen med andre institutionelle investorer via netværk. Vi stemmer altid på generalforsamlinger for selskaber, hvor der er en igangværende kritisk dialog.

Der bliver yderligere redegjort for, hvordan investeringerne håndteres ansvarligt i den lovpligtige redegørelse for samfundsansvar 2021, som findes på arkitektension.dk.

ESG-nøgletal giver sammenlignelighed og gennemsigthed

AP støtter som en del af Sampension-fællesskabet pensionsbranchens ønske om en fælles standard og offentliggør en oversigt over ESG-nøgletal efter den vejledning, som FSR – danske revisorer, Nasdaq og Finansforeningen lancerede i juni 2019, seneste version december 2020. Herudover er tilføjet nøgletal i henhold til Forsikring & Pensions branchehenstilling om klimarapportering. Beskrivelse af beregningsmetoder findes i den lovpligtige redegørelse for samfundsansvar 2021 på arkitektension.dk. Her er kun medtaget nøgletal, der knytter sig direkte til AP, mens nøgletal for Sampension-fællesskabet kan ses i Sampension Livs i den lovpligtige redegørelse for samfundsansvar 2021.

	Enhed	2021	2020	2019	2018
E - Miljødata, investeringernes CO2-aftryk					
CO2-udledning i den børsnoterede aktieportefølje¹					
Absolut udledning	Ton/CO2e	27.395	31.367	-	-
Finansieret udledning (carbon footprint)	Ton CO2e/mio. DKK	7,8	10,7	-	-
Carbon intensitet	Ton CO2e/mio. DKK	21,6	23,3	-	-
Vægtet gennemsnitlige carbon intensitet	Ton CO2e/mio. DKK	20,8	21,6	-	-
CO2-udledning i direkte ejede virksomhedsobligationer					
Absolut udledning	Tons CO2e	65	96	-	-
Finansieret udledning (carbon footprint)	Ton CO2e/mio. DKK	<1	<1	-	-
Carbon intensitet	Ton CO2e/mio. DKK	1,22	1,7	-	-
Vægtet gennemsnitlige carbon intensitet	Ton CO2e/mio. DKK	<1	<1	-	-

	Enhed	2021	2020	2019	2018
Aktivt ejerskab, antal dialoger					
Antal dialoger om klimaforandringer	Stk.	12	-	-	-
Antal dialoger i alt	Stk.	73	-	-	-
S - Sociale data					
Betalte skatter	Mio. kr.	193	160	170	209
G - Ledelsesdata					
Bestyrelsens kønsdiversitet	Pct.	43	43	43	29
Tilstedeværelse på bestyrelsesmøder	Pct.	94	100	94	91

¹ På grund af ændring i opgørelsesmetode har det ikke været muligt at beregne sammenligningstal for 2019 og 2018.

For uddybning og definitioner – se den lovpligtige redegørelse for samfundsansvar 2021.

Udviklingen i ESG-nøgletallene for investeringerne er kommenteret i afsnittet om samfundsansvar før tabellen.

Øvrige nøgletal viser følgende:

- Stigningen i betalte skatter skyldes primært, at betaling af tre måneders A-skat vedrørende 2020 blev udskudt til 2021 pga. regeringens hjælpepakker.
- Ledelsesdata viser, at bestyrelsen i AP har en ligelig fordeling mellem kønnene som defineret i Erhvervsstyrelsens vejledning. Tilstedeværelsen på bestyrelsesmøder er fortsat høj.

Dataetik

AP har valgt ikke at fastsætte en politik for dataetik for 2021, da AP ikke behandler data eller anvender algoritmer til dataanalyser, udover det som er forventeligt og sædvanligt for at drive pensionsvirksomhed. Det gælder eksempelvis oplysninger om arbejdsgiver, beskæftigelse og helbredsoplysninger. AP's kerneopgave forudsætter adgang til og behandling af en lang række data om medlemmer, virksomheder og medarbejdere. AP's behandling af data sker med respekt for det enkelte individs data i forhold til at honorere AP's pensionsforpligtelser.

Databehandling, fx i form af aflæsning af mønstre om medlemmet, er endvidere ikke en integreret del af AP's nuværende forretningsaktivitet. Medlemmets historik inddrages dog naturligt - og efter en konkret vurdering af behov - i rådgivningssituationer.

Databehandling hos AP må aldrig medføre nogen form for diskrimination eller upartiske resultater. Uagtet hvordan AP indsamler data, vil det altid være i respekt for den gældende databeskyttelseslovgivning. AP anerkender, at det strategiske fokus på digitalisering og nye teknologier fremadrettet kan medføre et behov for en politik for dataetik.

AP sælger aldrig data.

For yderligere information om AP's arbejde med data, se Behandling af personoplysninger og digital kommunikation (arkitektension.dk).

Resultat, solvenskapitalkrav og kapitalgrundlag

Årets resultat

190 mio. kr.

Resultat på 190 mio. kr.

AP's resultat blev i 2021 et overskud på 190 mio. kr. mod et overskud på 57 mio. kr. i 2020. Årets resultat består i det væsentligste af egenkapitalens andel af årets investeringsafkast. Resultatet for 2021 blev væsentlig højere end det forventede på grund af det høje investeringsafkast på 10,8 %.

Bestyrelsen foreslår, at årets overskud henlægges til egenkapitalen. I forbindelse med omvalg til markedsrente er der i 2021 udloddet 210 mio. kr. fra egenkapitalen. Herudover er der fra egenkapitalen udloddet 89 mio. kr. som tillægspension. Egenkapitalen udgør herefter 2.036 mio. kr. pr. 31. december 2021 mod 2.146 mio. kr. ved udgangen af 2020.

Solvenskapitalkrav og kapitalgrundlag

Samlet set vurderes det opgjorte solvenskapitalkrav at være dækkende for pensionskassens risici. AP opgør solvenskravene i henhold til standardmodellen specificeret i Solvens II-regelsættet.

Solvenskapitalkrav og kapitalgrundlag Mio. kr.	31.12.2021	31.12.2020
Kapitalgrundlag	2.601	2.665
Solvenskapitalkrav (SCR)	880	1.024
Minimumskapitalkrav (MCR)	220	256
Overskydende kapitalgrundlag	1.721	1.641
Solvensdækning i forhold til SCR	296%	260%
Solvensdækning i forhold til MCR	1.182%	1.041%

Solvensdækningen – dvs. kapitalgrundlaget i forhold til solvenskapitalkravet – var pr. 31. december 2021 på 296 %. Stigningen i forhold til ultimo 2020 skyldtes især effekt af hensættelsernes højere tabsabsorbering på grund af det høje afkast og rentestigning. Solvensdækningen er meget robust.

Yderligere information findes i Rapport om solvens og finansiell situation 2021. I rapporten er der også givet oplysninger om følsomhed over for risici i henhold til regnskabsbekendtgørelsens § 126.

Hensættelser til pensionsaftaler

Som følge af omvalget til markedsrente i 2021 er der flyttet pensionshensættelser på 1.450 mio. kr. inkl. depottilskud fra pensionshensættelser for gennemsnitsrenteprodukter til hensættelser til markedsrenteprodukter.

Pensionshensættelser for gennemsnitsrenteprodukter er fastsat til markedsværdi ud fra forudsætninger om dødelighed og invalidehyppighed samt sandsynlighed for udtrædelse og omskrivning til fripolice blandt medlemmerne. Markedsværdien beregnes på basis af Solvens II diskonteringsrentekurven. Desuden anvendes Finanstilsynets benchmark for forventede fremtidige levetidsforbedringer i fastsættelsen af hensættelserne. AP har fastlagt en række betingelser for ændringer af beregningsgrundlaget.

Pensionshensættelser for gennemsnitsrenteprodukter udgjorde 6.737 mio. kr. pr. 31. december 2021 mod 7.383 mio. kr. ved udgangen af 2020. Faldet skyldtes især nettoeffekten af omvalget til markedsrente og stigning i diskonteringsrenten.

Bonusgraden, som angiver bonuspotentialets størrelse i forhold til medlemmernes depoter, steg til 38,7 % ultimo 2021 mod 29,5 % ved udgangen af 2020. Det skyldtes især stigning i kollektivt bonuspotentiale som følge af det høje investeringsafkast, samt at individuelle bonuspotentialer - set i forhold til depoterne - er steget som følge af rentestigning.

Bonuspotentialer og bonusgrader	31.12.2021		31.12.2020	
	Mio. kr. Bonus- potentialer	% Bonus- grad	Mio. kr. Bonus- potentialer	% Bonus grad
Kollektivt bonuspotentiale	771	-	367	-
Individuelt bonuspotentiale	1.513	-	1.683	-
Samlede bonuspotentialer	2.284	38,7	2.049	29,5

Hensættelser til markedsrenteprodukter udgjorde 1.685 mio. kr. ved udgangen af 2021. Den væsentligste del vedrører omvalg fra gennemsnitsrente.

AP har pr. 1. januar 2022 opdelt gennemsnitsrentebestanden i to selvstændige kontributionsgrupper: En garanteret og en ugaranteret gruppe. Den garanterede del udgør ca. 1 % af den samlede gennemsnitsrentebestand. Ved opdelingen er der foretaget en fordeling af ufordelte midler med medlemmernes depoter som fordelingsnøgle. Opdelingen i to separate grupper har ingen konsekvenser for medlemmerne, da det hverken påvirker deres produkter, styringen af produkterne eller investeringsstrategien.

Opdelingen medfører en reduktion af AP's solvenskapitalkrav. Den estimerede effekt medfører en stigning i solvensdækningen fra 296 % til omkring 315 % pr. 1. januar 2022.

Forventninger til 2022

AP forventer moderat vækst i medlemstal og medlemsbidrag i 2022.

Omkostninger pr. medlem uden eventuelle omvalgsomkostninger forventes at ligge på samme lave niveau som i 2021.

Depotrenten er pr. 1. januar 2022 fastsat til 2,5 % før pensionsafkastskat for pensioner med betingede garantier mod 1,5 % pr. 1. januar 2021.

Egenkapitalens resultat afhænger af udviklingen på de finansielle markeder. Baseret på et uændret renteniveau forventes egenkapitalen at få et resultat efter pensionsafkastskat for 2022 i niveauet 25-40 mio. kr.

Depotrente på

2,5%

Øvrige forhold

Usikkerhed ved indregning og måling

Ledelsen foretager en række skøn og vurderinger om fremtidige forhold, når årsrapporten udarbejdes. Disse skøn har indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser. Ledelsens skøn og vurderinger har den væsentligste effekt for pensionsmæssige hensættelser samt opgørelse af dagsværdier af illikvide aktiver som fx unoterede finansielle instrumenter. Der er redegjort for ledelsens skøn og vurderinger i noten om anvendt regnskabspraksis. Revisions- & risikoudvalget og bestyrelsen gennemgår årligt de skøn og værdiansættelsesmetoder, som anvendes i AP's årsregnskab.

Begivenheder efter regnskabsårets udløb

Efter regnskabsårets afslutning er der udbrudt krig i Ukraine som følge af Ruslands invasion. Sampension-fællesskabet ekskluderede russiske statsobligationer og statskontrollerede selskaber i april 2021, og AP's direkte eksponering mod Rusland og Ukraine er således meget begrænset. Om end det endnu er i et tidligt stadie at vurdere effekterne heraf, er det ledelsens vurdering, at den direkte effekt af krigen vil være meget begrænset for det kommende regnskabsår. Dog må det forudses, at der kan komme afledte effekter på eksempelvis energiforsyningen i Europa, men det er endnu for tidligt at vurdere konsekvenserne heraf.

Oplysninger om pensionskassen

2

Ledelsesstruktur	24
Ledelse og ledelseshverv	26

Ledelsesstruktur

AP er en tværgående pensionskasse ejet af medlemmerne. Pensionskassens øverste myndighed er generalforsamlingen.

Bestyrelse

Bestyrelsen består af syv medlemmer: Fire bestyrelsesmedlemmer er valgt af og blandt pensionskassens medlemmer, et bestyrelsesmedlem er udpeget af Akademisk Arkitektforening (AA), et bestyrelsesmedlem er udpeget af Forbundet Arkitekter og Designere (FAOD), og et bestyrelsesmedlem er valgt af pensionskassens medlemmer på generalforsamlingen efter indstilling fra bestyrelsen. Sidstnævnte bestyrelsesmedlem skal opfylde de nødvendige kvalifikationer til at være sagkyndigt medlem af revisions- & risikoudvalget.

Bestyrelsen har i 2021 afholdt 11 bestyrelsesmøder, et strategiseminar og en temadag.

En oversigt over bestyrelses- og direktionsmedlemmers ledelseshverv fremgår på side 27-28.

Revisions- & risikoudvalg

I overensstemmelse med EU's og danske krav til revisionsudvalg i virksomheder af interesse for offentligheden har bestyrelsen i AP nedsat et revisions- & risikoudvalg.

Cand.polit. Søren Kaare-Andersen er formand for revisions- & risikoudvalget og lever gennem erhvervsforløb og uddannelsesmæssig baggrund op til kvalifikationskravene i henhold til reglerne om revisionsudvalg. Søren Kaare-Andersen lever op til kravene om uafhængighed.

Udover Søren Kaare-Andersen bestod revisions- & risikoudvalget i 2021 af Lene Dammand Lund (næstformand for bestyrelsen) og Klaus Berentsen (bestyrelsesmedlem).

Der har i 2021 været afholdt fire møder i revisions- & risikoudvalget.

Rammerne for revisions- & risikoudvalgets arbejde er fastlagt i et kommissorium. Udvalgets primære opgaver er at:

- overvåge regnskabsaflæggelsesprocessen
- forberede bestyrelsens behandling og beslutning vedrørende risikodokumenter om pensionskassens kapital-, solvens- og operationelle forhold
- overvåge om risikostyringssystemer, interne kontrolsystemer og intern revision fungerer effektivt
- overvåge den lovpligtige revision af årsregnskabet mv.
- overvåge og kontrollere revisors uafhængighed.

Der er etableret en whistleblowerordning, der sikrer, at ansatte i administrations-selskabet via en særlig, uafhængig og selvstændig kanal kan indberette overtrædelser og potentielle overtrædelser af relevant regulering begået af virksomheden, herunder vedrørende bestikkelse og korruption, konkurrenceret, svig og økonomisk kriminalitet, chikane og diskrimination samt beskyttelse af personoplysninger. Whistleblowerordningen er i overensstemmelse med ny lovgivning for whistleblowerordninger, der trådte i kraft pr. 1. januar 2022.

Indberetninger til whistleblowerordningen sker via en whistleblower it-plattform, og henvendelser hertil screenes af advokatvirksomheden Kromann Reumert, der varetager whistleblowerordningen. Kromann Reumert informerer herefter formanden for revisions- & risikoudvalget og den ansvarlige for compliancefunktionen via it-plattformen. Der har ikke været indberetninger i 2021.

Udvalg for ansvarlige investeringer

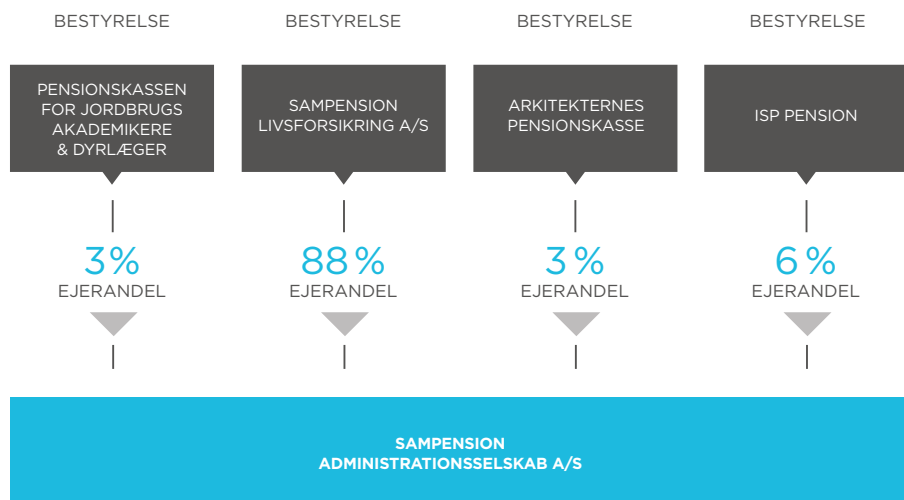
Den ansvarlige investeringspolitik omfatter alle fire parter i Sampension-fællesskabet. Bestyrelserne har nedsat et tværgående udvalg, der kvalificerer og indstiller til beslutninger på ESG-området. Udvalgets formål er at drøfte sociale, klima-, miljø- og selskabsmæssige overvejelser ved investeringsbeslutninger foretaget i de fire pensionsvirksomheder med henblik på at opnå enighed om de principper, der skal indgå i pensionsvirksomhedernes politik for ansvarlige investeringer.

Cecilie Therese Hansen (bestyrelsesformand) og Anne Marie Øhlenschläger Christiansen (bestyrelsesmedlem) har i 2021 været AP's medlemmer af udvalget. Der har i 2021 været afholdt tre møder i udvalget.

Organisation og ledelse

AP indgår i Sampension-fællesskabet. Udover AP indgår Sampension Livsforsikring A/S, Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører (ISP) i Sampension-fællesskabet. Ejerkredsen i Sampension Administrationselskab A/S består af Sampension Livsforsikring A/S (88 %), Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger (3 %), Arkitekternes Pensionskasse (3 %) og ISP (6 %).

Sampension-fællesskabet:

▼ Administrationsaftale med ens vilkår

Sampension Administrationsselskab A/S' daglige ledelse udgøres af direktionen. Hertil kommer fem hovedområder med ansvar for den daglige drift og udvikling og tre stabsområder (Direktionssekretariat, Kommunikation samt HR). Nærmere beskrivelse af organisationen kan ses på sampension.dk/organisation.

Der er oprettet en risikostyringsfunktion, compliancefunktion, aktuarfunktion og intern auditfunktion, der bidrager til at sikre effektiv styring. Derudover har bestyrelsen besluttet at ansætte den interne revisionschef, som varetager den interne revision i pensionsvirksomhederne i administrationsfællesskabet. De ansvarlige for de pågældende afdelinger er udpeget som nøglepersoner og har en kontrollerende rolle i forhold til Sampension-fællesskabets arbejde.

Aflønning

Bestyrelserne i de finansielle virksomheder, som administreres af Sampension Administrationsselskab A/S, har udformet en lønpolitik i overensstemmelse med EU's og danske krav. Aflønningsprincipperne har til formål at sikre, at ledelse og

medarbejdere honoreres på en sådan måde, at virksomhedens forretningsmæssige og langsigtede strategiske mål understøttes bedst muligt.

Aflønningsforholdene afspejler og understøtter, at administrationsselskabet til stadighed formår at rekruttere og fastholde en kompetent og ansvarlig ledelse, der fremmer en sund og effektiv risikostyring og ikke motiverer til at tage overdrevne risici, ligesom aflønningsprincipperne skal forebygge interessekonflikter til gavn for medlemmerne.

Der henvises til regnskabets note 5 samt arkitektpension.dk/bestyrelse, hvor der er oplysninger om lønpolitikken.

Kønssammensætning i bestyrelsen

Bestyrelsen har med sin nuværende sammensætning en ligelig fordeling mellem kønnene på 42,9 % / 57,1 % svarende til henholdsvis 3 kvinder og 4 mænd. Fordelingen er i overensstemmelse med Erhvervsstyrelsens vejledning om, hvad der betragtes som en ligelig kønsfordeling i forhold til antallet af bestyrelsesmedlemmer.

Der er redegjort for status på kønsmæssig sammensætning i den øvrige ledelse i den lovpligtige redegørelse for samfundsansvar 2021.

Ledelse og ledelseshverv

Direktion

Administrerende direktør Mads Smith Hansen

Ansvarshavende aktuar

Steen Ragn

Intern revision

Revisionschef Gert Stubkjær

Ekstern revision

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Strandvejen 44
2900 Hellerup

Generalforsamling

Ordinær generalforsamling afholdes den 26. april 2022.

Ledelseshverv

Denne oversigt viser bestyrelsens og direktionens øvrige ledelseshverv.

Navn og stamdata	Uddannelse og ansættelse	Valgperiode/ udpegning mv.	Andre tillids- og ledelseshverv
Cecilie Therese Hansen, født 19. september 1966, formand	Arkitekt, MAA, Bygherrerådgiver i Emcom A/S	April 2021 til april 2024, medlemsvalgt, medlem af AP, 13 år i bestyrelsen	Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationsselskab A/S Medlem af fællesudvalget for ansvarlige investeringer for Sampension Livsforsikring A/S, Arkitekternes Pensionskasse, Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører
Lene Dammand Lund, født 30. november 1963, næstformand	Arkitekt, MAA, MBA, Rektor på Det Kongelige Akademi - Arkitektur, design, konservering	Juli 2020 til april 2023, medlemsvalgt, medlem af AP, 2 år i bestyrelsen	Medlem af bestyrelsen i UIA2023 Medlem af bestyrelsen i Foreningen Bæredygtighedsrådet (Tomorrow) Medlem af bestyrelsen i Bygningsarvfonden, Medlem af revisions- & risikoudvalget i Arkitekternes Pensionskasse Rådsvalgt medlem af Akademiraadet (Det Kongelige Akademi for de Skønne Kunster)
Klaus Berentsen, født 27. november 1959	Cand.merc. Direktør i Klaus Berentsen ApS	April 2021 til april 2023, udpeget af forbundet for Arkitekter og Designere (FAOD), ikke medlem af AP, 2 år i bestyrelsen	Medlem af revisions- & risikoudvalget i Arkitekternes Pensionskasse Direktør i Klaus Berentsen ApS Indehaver af Klaus Berentsen ApS Indehaver af Stakkesvang 13, Fredericia ApS Indehaver af K/S Stakkesvang, Fredericia Fuldt ansvarlig deltager i Berentsen Consulting v/Klaus Berentsen Bestyrelsesmedlem i FORE Brabrand ApS
Holger Ove Bisgaard, født 29. maj 1952	Arkitekt, MAA, Indehaver af Bisgaards kontor, Ekstern lektor på Det Kongelige Akademi	Oktober 2020 til oktober 2023, udpeget af Akademisk Arkitektforening (AA), medlem af AP, 1 ½ år i bestyrelsen	Formand for bestyrelsen for Komponisten Jacob Gades Legat Indehaver af Bisgaards kontor
Søren Kaare-Andersen, født 10. september 1958	Cand.polit. Direktør for Bikubenfonden	April 2021 til april 2024, valgt på generalforsamlingen efter indstilling fra bestyrelsen, ikke medlem af AP, 7 år i bestyrelsen	Formand for revisions- & risikoudvalget i Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger Formand for revisions- & risikoudvalget i Arkitekternes Pensionskasse Formand for det Rådgivende Udvalg i Nasdaq OMX Cph Formand for bestyrelsen i Høbbet A/S Formand for bestyrelsen i Bifi A/S Formand for bestyrelsen i Roskilde Kulturservice A/S Formand for bestyrelsen for Bikuben Foundation New York inc. Næstformand for bestyrelsen i Hjem til Alle alliancen Næstformand for bestyrelsen i Enkotec A/S Medlem af bestyrelsen i Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger Medlem af bestyrelsen i Nationalmuseets Museumsråd Medlem af bestyrelsen i NunaFonden Medlem af bestyrelsen i Københavns Almene Boligselskab (KAB) Medlem af bestyrelsen i H. P. Lorentzens Stiftelse Direktør for Bikubenfonden

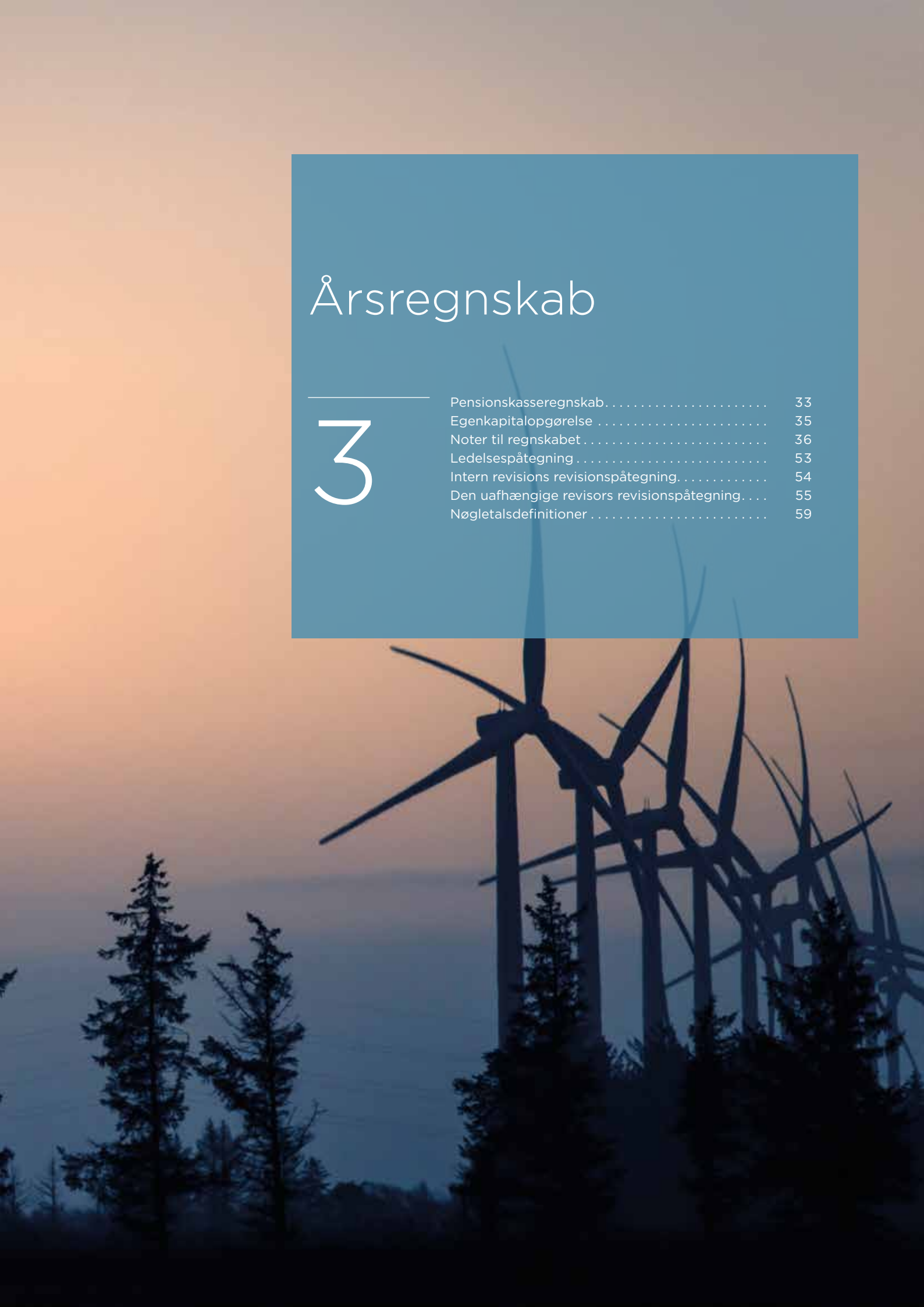
Navn og stamdata	Uddannelse og ansættelse	Valperiode/ udpegning mv.	Andre tillids- og ledelseshverv
Anne Marie Øhlenschlæger Christiansen, født 4. juni 1949	Arkitekt, MAA, Indehaver af AplusB	Juni 2019 til april 2022, medlemsvalgt, medlem af AP, 9 år i bestyrelsen	Medlem af repræsentantskabet i NRGi Medlem af bestyrelsen i Akademisk Arkitektforening Medlem af repræsentantskabet i Akademisk Arkitektforening Medlem af ledelsen i Arkitektforeningen Østjylland Medlem af repræsentantskabet i Teknologirådet Medlem af fællesudvalget for ansvarlige investeringer for Sampension Livsforsikring A/S, Arkitekternes Pensionskasse, Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører Indehaver af AplusB
Mads Johan Wilian Gudmand-Høyer, født 8. februar 1966	Arkitekt, MAA, Byggeøkonom, Byggeteknisk konsulent Landsbyggefonden	Juni 2019 til april 2022, medlemsvalgt, medlem af AP, 3 år i bestyrelsen	Medlem af Forbundet Arkitekter og Designeres repræsentantskab
Mads Smith Hansen, født 6. januar 1969, Adm. direktør	-	-	Direktør i Sampension Livsforsikring A/S Direktør i Sampension Administrationsselskab A/S Adm. Direktør i Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger

Årsregnskab

3

Pensionskasseregnskab.....	33
Egenkapitalopgørelse	35
Noter til regnskabet	36
Ledelsespåtegning	53
Intern revisions revisionspåtegning.....	54
Den uafhængige revisors revisionspåtegning....	55
Nøgletalsdefinitioner	59

Pensionskasseregnskab

RESULTAT- OG TOTALINDKOMSTOPGØRELSE			
Note	T. kr.	2021	2020
2	Medlemsbidrag	428.989	387.355
	Medlemsbidrag, i alt	428.989	387.355
3	Renteindtægter og udbytter mv.	129.741	95.372
4	Kursreguleringer	1.004.797	168.211
	Renteudgifter	-5.284	-1.044
5	Administrationsomkostninger ifm. investeringsvirksomhed	-35.163	-24.860
	Investeringsafkast, i alt	1.094.090	237.680
	Pensionsafkastskat	-166.520	-34.118
6	Udbetalte ydelser	-280.652	-264.962
	Pensionsydelse, i alt	-280.652	-264.962
11	Ændring i pensionshensættelser, i alt	-835.348	-250.838
9	Ændring i overskudskapital	-45.373	-13.480
5	Administrationsomkostninger	-5.682	-4.897
	Pensionsmæssige driftsomkostninger, i alt	-5.682	-4.897
	Overført investeringsafkast	-189.432	-42.117
	PENSIONSTEKNISK RESULTAT	71	14.622
	Egenkapitalens investeringsafkast	223.617	52.193
	RESULTAT FØR SKAT	223.688	66.815
	Pensionsafkastskat for egenkapitalen	-34.185	-10.077
	ÅRETS RESULTAT	189.503	56.738
	ANDEN TOTALINDKOMST, I ALT	0	0
	ÅRETS SAMLEDE TOTALINDKOMST	189.503	56.738

Pensionskasseregnskab (fortsat)

BALANCE		2021	2020
Note	T. kr.		
AKTIVER			
	Kapitalandele	2.368.527	2.337.734
	Investeringsforeningsandele	2.409.667	2.673.008
	Obligationer	4.597.723	4.838.944
	Pantesikrede udlån	78.708	27.193
7	Afledte finansielle instrumenter	103.211	245.911
	Indlån i kreditinstitutter	36.457	58.458
	Andre finansielle investeringsaktiver, i alt	9.594.294	10.181.247
	INVESTERINGSAKTIVER, I ALT	9.594.294	10.181.247
8	INVESTERINGSAKTIVER TILKNYTTET MARKEDSRENTEPRODUKTER	1.776.141	0
	Tilgodehavender hos medlemmer, i alt	5.786	6.323
	Andre tilgodehavender	24.798	18.085
	TILGODEHAVENDER, I ALT	30.585	24.408
	Likvide beholdninger	212.846	131.851
	Øvrige	10.511	6.250
	ANDRE AKTIVER, I ALT	223.358	138.101
	Tilgodehavende renter	22.311	26.173
	Andre periodeafgrænsningsposter	16.276	15.941
	PERIODEAFGRÆSNINGSPOSTER, I ALT	38.587	42.114
	AKTIVER, I ALT	11.662.964	10.385.870
PASSIVER			
	Overført overskud	2.036.319	2.145.878
	EGENKAPITAL, I ALT	2.036.319	2.145.878
9	Overskudskapital	564.820	519.447
	ANSVARLIG LÅNEKAPITAL, I ALT	564.820	519.447
10	Pensionshensættelser til gennemsnitsrenteprodukter	6.737.162	7.382.939
11	Pensionshensættelser til markedsrenteprodukter	1.685.220	0
	PENSIONS MÆSSIGE HENSÆTTELSER, I ALT	8.422.381	7.382.939
12	Gæld til kreditinstitutter	198.508	35.312
13	Anden gæld	440.875	302.294
	GÆLD, I ALT	639.384	337.606
	PERIODEAFGRÆSNINGSPOSTER	60	0
	PASSIVER, I ALT	11.662.964	10.385.870
1	ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS		
14	EVENTUALFORPLIGTELSE		
15	PANTSÆTNINGER		
16	REALISERET RESULTAT OG FORDELING AF REALISERET RESULTAT		
17	FINANSIELLE INSTRUMENTER INDREGNET TIL DAGSVÆRDI		
18	OVERSIGT OVER BEHOLDNINGER OG AFKAST		
19	MARKEDSRENTEPRODUKTER, AFKAST MV. PR. INVESTERINGSPROFIL		
20	5 ÅRS HOVED- OG NØGLETAL		
21	RISIKOSTYRING		

Egenkapitaloppgørelse

T. kr.	31.12.2021	31.12.2020
Egenkapital 1. januar	2.145.878	2.159.247
Periodens resultat	189.503	56.738
Egenkapital tilskud ifm. omvalg	-210.057	0
Tillægspensioner	-89.004	-70.108
Egenkapital ultimo	2.036.319	2.145.878
Kapitalgrundlag		
Egenkapital	2.036.319	2.145.878
Overskudskapital	564.820	519.447
Kapitalgrundlag	2.601.139	2.665.325

GENERELT

Pensionskassens årsrapport er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed samt Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen).

Der er ikke foretaget ændringer i anvendt regnskabspraksis eller skøn i forhold til sidste år.

Fordeling af realiseret resultat

De over for Finanstilsynet anmeldte regler for beregning og fordeling af resultatet mellem egenkapitalen, overskudskapitalen og medlemmerne er følgende:

Egenkapitalen og overskudskapitalen (kapitalgrundlaget) tildeles en forholds-mæssig andel af årets investeringsafkast.

For pensionsaftaler med ubetingede tilsagn tildeles kapitalgrundlaget en betaling (risikoforrentning) på 0,5 % af depoterne. Kapitalgrundlaget tildeles ikke betaling vedrørende aftaler med betingede tilsagn. Medlemmerne tildeles resten, svarende til årets realiserede resultat fratrukket den beregnede tildeling til kapitalgrundlaget.

Generelt om indregning og måling

I resultatopgørelsen indregnes alle årets indtægter i takt med, at de indtjenes, og alle årets omkostninger i takt med, at de afholdes. Alle gevinster og tab, værdireguleringer, afskrivninger, nedskrivninger og tilbageførsel af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen, indgår i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde pensionskassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt. Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske

fordele vil fragå pensionskassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Finansielle instrumenter og afledte finansielle instrumenter indregnes på handelsdagen.

Der foretages ikke modregning af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser med samme modpart, selv om pensionskassen har ret til det, idet afhændelse af aktivet og afviklingen af forpligtelsen ikke sker samtidigt.

Ved første indregning benyttes kostpris, som svarer til dagsværdi. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser primært til dagsværdi. Dette er nærmere beskrevet under de enkelte regnskabsposter.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Som målevaluta anvendes danske kroner. Alle andre valutaer anses som fremmed valuta.

Regnskabsmæssige skøn

Ved udarbejdelse af årsregnskabet foretager ledelsen en række skøn og vurderinger om fremtidige forhold, som har indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser.

De anvendte skøn og vurderinger er baseret på forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige, men som i sagens natur er usikre og uforudsigelige. Forudsætningerne kan være ufuldstændige, og uforudsete fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå.

De områder, hvor ledelsens skøn og vurderinger har den væsentligste effekt på årsregnskabet er:

- pensionsmæssige hensættelser og
- investeringsaktiver fastlagt med alternative værdiansættelsesmetoder, der

er indplaceret i dagsværdihierarkiets niveau 3. Dvs. at måling af dagsværdi sker ud fra input, der i væsentligt omfang ikke er observerbare.

Målingen af pensionshensættelser til gennemsnitsrentekontrakter er især påvirket af usikkerhed på den anvendte rentekurve til tilbagediskontering og den indregnede forventede fremtidige levetidstrend, der er fastlagt som Finanstilsynets benchmark. De anvendte forudsætninger ved målingen omfatter herudover væsentligst dødelighed, invalidehyppighed, fripolicesandsynlighed samt udtrædelsesgodtgørelser.

Måling af investeringsaktiver placeret i dagsværdihierarkiets niveau 3 er pga. illikviditet og tidsmæssig forskydning forbundet med større usikkerhed end mere likvide aktiver placeret i niveau 1 og 2, hvor måling af dagsværdi sker ud fra en offentlig tilgængelig kurs på et aktivt marked eller ud fra input, der i væsentligt omfang er direkte observerbare. Måling af investeringsaktiver placeret i niveau 3 har derfor typisk den højeste usikkerhedsmargin, da målingen ofte baseres på ikke-observerbare input, hvilket betyder, at der kan forekomme større afvigelse i forhold til en anden virksomheds måling af det samme aktiv. Ud over usikkerhed knyttet til dagsværdien er der som omtalt under afsnittet om risikostyring en risiko knyttet til, at større salg af illikvide aktiver over en kort tidsperiode ikke kan ske til samme priser som mindre salg. Pensionskassen er dog ikke i praksis udsat for nævneværdig risiko for at skulle sælge illikvide aktiver på ufordelagtige vilkår. Beholdningen af de mest likvide aktiver indplaceret i dagsværdihierarkiets niveau 1 overstiger langt de årlige betalingsforpligtelser.

De væsentligste investeringsaktiver placeret i niveau 3 – oplistet efter posternes størrelse, jf. note 17 er:

- unoterede kapitalandele, heriblandt private equity-, ejendoms- og skovfonde samt

- unoterede obligationer, heriblandt kreditobligationer og strukturerede obligationer.

RESULTATOPGØRELSEN

Pensionsteknisk resultat

Medlemsbidrag

Medlemsbidrag omfatter årets forfaldne bidrag og indskud vedrørende regnskabsåret. Arbejdsmarkedsbidrag er fratrukket i posten.

Investeringsafkast

Renteindtægter og udbytter mv.

Posten indeholder årets renter fra finansielle investeringsaktiver og likvide beholdninger, indeksregulering af indeksobligationer og modtagne udbytter af kapitalandele, herunder aktier og investeringsfonde.

Kursreguleringer

Posten omfatter realiserede og urealiserede nettogevinster/-tab på investeringsaktiver, herunder valutakursreguleringer.

Valutakursreguleringer indeholder værdiregulering, der kan henføres til valutakursforskelle ved omregning til danske kroner.

Aktiver og passiver i fremmed valuta omregnes til danske kroner efter lukkekursen på balancedagen. Transaktioner i året omregnes til transaktionsdagens valutakurs, og såvel realiserede som urealiserede valutakursgevinster og kurstab indregnes i resultatopgørelsen.

Renteudgifter

Posten renteudgifter indeholder primært årets renteudgifter vedrørende investeringsaktiviteter.

Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed

Posten indeholder vederlag for administration, en andel af direkte afholdte administrationsomkostninger, depot-

gebyrer, etableringsomkostninger og performance fees vedrørende fonde, samt handelsomkostninger vedrørende værdipapirhandel.

Omkostninger vedrørende fonde mv. indgår i posten i det omfang, der er modtaget oplysninger herom.

Pensionsafkastskat

Den beregnede pensionsafkastskat for regnskabsåret udgiftsføres i resultatopgørelsen. Skatten omfatter både skat af det afkast, som tilskrives individuelt til medlemmernes depoter, og skat af det afkast, som tilskrives kollektivt bonuspotentiale samt egenkapital og overskudskapital. Skatten beregnes med 15,3 % af afgiftsgrundlaget, som opgøres med udgangspunkt i årets investeringsafkast. Der tages dog højde for eventuel friholdt værdi.

Egenkapitalens og overskudskapitalens andel af pensionsafkastskat beregnes på baggrund af andel af realiseret resultat.

Pensionsydelser

Udbetalte ydelser indeholder årets udbetalte pensionsydelse. Egenkapitalens andel af udbetalte pensionsydelse er dog ført direkte under egenkapitalen.

Ændring i pensionshensættelser

Posten omfatter årets ændring i pensionshensættelser vedrørende både gennemsnitsrenteprodukter og markedsrenteprodukter.

Ændring i overskudskapital

Posten omfatter årets ændring i overskudskapital, som består af individuelle særlige bonushensættelser.

Pensionsmæssige driftsomkostninger

Pensionsmæssige driftsomkostninger omfatter et administrationshonorar i henhold til administrationsaftale med Sampension Administrationselskab A/S samt direkte afholdte omkostninger. Administrationsomkostningerne er opdelt på pensionsvirksomhed og investeringsvirksomhed.

Overført investeringsafkast

Det pensionstekniske resultat er fratrukket overført investeringsafkast, der udgør egenkapitalens investeringsafkast.

Pensionsafkastskat for egenkapitalen

Posten omfatter egenkapitalens andel af den samlede pensionsafkastskat.

Anden totalindkomst

Anden totalindkomst anføres separat i forlængelse af resultatopgørelsen. I anden totalindkomst indgår poster, som føres direkte på egenkapitalen via anden totalindkomst.

BALANCEN

Investeringsaktiver

Kapitalandele og investeringsforeningsandele

Børsnoterede kapitalandele og investeringsforeningsandele måles til dagsværdi på balancedagen. Den svarer normalt til andelenes offentlige pris fastsat på et aktivt marked (lukkekursen).

Unoterede kapitalandele og investeringsforeningsandele måles til en skønnet dagsværdi. Den er ultimo året normalt baseret på tredje kvartals rapportering fra fund managers justeret for efterfølgende kapitaludvidelser, kapitalnedsættelser og udbytte indtil statutidspunktet. Endvidere værdireguleres de enkelte andele diskretionært, hvis det skønnes, at den justerede indre værdi ikke afspejler andelenes dagsværdi.

Obligationer

Børsnoterede obligationer måles til dagsværdi på balancedagen. Den svarer normalt til obligationens offentlige pris fastsat på et aktivt marked (lukkekursen). For obligationer, hvor der ikke foreligger en offentlig pris fastsat på et aktivt marked, sker målingen på grundlag af enten

- offentlige priser på sammenlignelige obligationer justeret for eventuelle forskelle
- indikative priser modtaget fra investeringsbanker
- DCF-model på grundlag af skøn over bl.a. diskonteringsrentekurve, risikopræmier, førtidsindfrielse samt omfang af misligholdelse og dividende på bagvedliggende lån.

Dagsværdi af udtrukne obligationer måles til nutidsværdi.

Pantesikrede udlån

Pantesikrede udlån måles til dagsværdi på balancedagen. Værdireguleringer føres i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi på balancedagen. Den fastsættes for børsnoterede instrumenter med en lukkekurs, mens OTC-instrumenters dagsværdi fastsættes med generelt accepterede metoder på grundlag af observerbare markededata.

Værdireguleringer føres i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Indlån i kreditinstitutter

Indlån i kreditinstitutter er aftaleindskud i kreditinstitutter og måles til dagsværdi.

Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter

Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter måles efter samme praksis som beskrevet for pensionskassens investeringsaktiver ovenfor og specificeres i en note til balanceposten.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til pålydende værdi med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af tab. Nedskrivning til

imødegåelse af tab opgøres på grundlag af en individuel vurdering af de enkelte tilgodehavender.

Andre aktiver

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger består af indlån i kreditinstitutter. Likvide beholdninger måles til dagsværdi.

Øvrige

Øvrige består bl.a. af tilgodehavende pensionsafkastskat.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter tilgodehavende renter samt afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Ansvarlig lånekapital

Overskudskapital

I overskudskapital indgår individuelle særlige bonushensættelser (bonuskapital). Overskudskapital forrentes som egenkapitalen og indgår i kapitalgrundlaget til dækning af solvenskapitalkrav.

Overskudskapital bliver opbygget af fem pct. af medlemsbidraget for gennemsnitsrenteprodukter og to pct. af medlemsbidrag for markedsrenteprodukter.

Pensionsmæssige hensættelser

Pensionshensættelser, gennemsnitsrenteprodukter

Pensionshensættelserne opgøres til markedsværdi i henhold til principper anmeldt til Finanstilsynet. Ved opgørelse af hensættelserne anvendes den rentekurve, som offentliggøres af EIOPA i henhold til Solvens II direktivet, eller en rentekurve, der ikke afviger væsent-

ligt herfra. Ved opgørelsen anvendes endvidere forudsætninger om dødelighed, invalidehyppighed, omskrivning til fripolice, udtrædelsesgodtgørelser og et skøn for forventede fremtidige levetidsforbedringer, der er fastlagt som Finanstilsynets benchmark.

Pensionskassen har én kontributionsgruppe. Pr. 1. januar 2022 er gennemsnitsrentebestanden opdelt i to selvstændige kontributionsgrupper, en med ubetingede tilsagn og en med betingede tilsagn.

Garanterede ydelser

Garanterede ydelser omfatter forpligtelser til at betale ydelser. Garanterede ydelser opgøres som nutidsværdien af de ydelser, der er garanteret ordningen (betinget eller ubetinget), med tillæg af nutidsværdien af den forventede fremtidige udgift til administration af ordningen og med fradrag af nutidsværdien af de aftalte fremtidige bidrag.

Individuelt bonuspotentiale

Individuelt bonuspotentiale omfatter forpligtigelser til at yde bonus. Individuelt bonuspotentiale opgøres som værdien af medlemmernes opsparing med fradrag af de garanterede ydelser. Medlemmernes andel af et fald i aktivernes værdi indregnes primært ved at nedbringe kollektivt bonuspotentiale, jf. nedenfor. Hvis kollektivt bonuspotentiale ikke kan absorbere faldet i aktivernes værdi, reduceres individuelt bonuspotentiale i henhold til pensionskassens anmeldte regler for overskudsfordeling.

Kollektivt bonuspotentiale

Kollektivt bonuspotentiale omfatter medlemmernes andel af realiserede resultater, der endnu ikke er tilskrevet den enkelte ordning.

Fortjenstmargen

Fortjenstmargen består af nutidsværdien af den forventede fremtidige fortjeneste i de resterende perioder for pensionsaftaler, som pensionskassen har

indgået. Fortjenstmargen på pensionskassens pensionsaftaler udgør nul, da al fortjeneste tilgår medlemmerne.

Risikomargen

Pensionshensættelserne tillægges en risikomargen. Risikomargen er det beløb, som forventes at skulle betales til en anden pensionsvirksomhed for at overtage risikoen for, at omkostningerne ved at afvikle bestanden af pensionsaftaler afviger fra den opgjorte nutidsværdi af de forventede betalingsstrømme. Risikomargen beregnes efter Cost of Capital-metoden.

Hensættelser til markedsrenteprodukter

Hensættelser til markedsrenteprodukter opgøres til markedsværdien af de modsvarende netto investeringsaktiver.

Gæld

Gæld til kreditinstitutter

Gæld til kreditinstitutter omfatter blandt andet gæld vedrørende repoforretninger. Repoforretninger, som er solgte værdipapirer, hvor der samtidig med salget er indgået aftale om tilbagekøb, indregnes i balancen, som om værdipapirerne fortsat var en del af beholdningen. Det modtagne vederlag indregnes som gæld til kreditinstitutter og måles til dagsværdi.

Anden gæld

Anden gæld omfatter gæld vedrørende obligationskøb som følge af handler med lang valør samt afledte finansielle instrumenter og måles til dagsværdi. Herudover indgår skyldig pensionsafkastskat i posten.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver omfatter modtagne betalinger vedrørende indtægter i efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominal værdi..

HOVED- OG NØGLETAL

Pensionskassens hoved- og nøgletal udarbejdes efter reglerne i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikrings-selskaber og tværgående pensionskasser. For yderligere oplysninger henvises til Nøgletalsdefinitioner side 59.

Noter til regnskabet (fortsat)

Note	T. kr.	2021	2020
2	Medlemsbidrag		
	Ordinære bidrag	382.668	357.772
	Engangsindskud	46.320	29.582
	Medlemsbidrag, i alt	428.989	387.355
	Medlemsbidrag kan fordeles således		
	Kontrakter med bonusordning	390.914	387.355
	Markedsrenteprodukter	38.075	0
	I alt	428.989	387.355
	Ordinære bidrag fordelt efter medlemmernes bopæl		
	Danmark	379.712	355.606
	Andre EU-lande	2.164	1.699
	Øvrige lande	792	467
	I alt	382.668	357.772
	Antal medlemmer	10.712	10.337
	Heraf antal medlemmer med markedsrentekontrakter	2.396	0
3	Renteindtægter og udbytter mv.		
	Udbytte af kapitalandele	49.440	18.214
	Udbytte af investeringsforeningsandele	0	31
	Renter af obligationer	74.092	75.229
	Renter af pantsikrede udlån	1.191	580
	Øvrige renteindtægter	72	251
	Indeksregulering	4.946	423
	Renteafdækningsinstrumenter	0	644
	Renteindtægter og udbytter mv., i alt	129.741	95.372
4	Kursreguleringer		
	Kapitalandele	613.508	-16.150
	Investeringsforeningsandele	661.486	116.122
	Obligationer	-112.923	36.662
	Pantsikrede udlån	906	-1.272
	Afledte finansielle instrumenter	-165.374	34.009
	Indlån i kreditinstitutter	7.193	-1.160
	Kursreguleringer, i alt	1.004.797	168.211

Note	T. kr.	2021	2020
5	Administrationsomkostninger		
	Pensionskassen indgår i administrationsfællesskabet Sampension Administrationselskab A/S, som AP har indgået administrationsaftale med. Alle medarbejdere er ansat i og aflønnes af Sampension Administrationselskab A/S. Pensionskassens andel heraf afregnes via administrationsvederlaget. Vederlag til bestyrelsen afholdes dog direkte af pensionskassen. Administrerende direktør samt ansatte i kontrolfunktioner er endvidere ansat i pensionskassen. I administrationsomkostninger ifm. pensions- og investeringsvirksomhed indgår følgende personaleudgifter:		
	Vederlag til bestyrelse	-942	-942
	Personaleudgifter, i alt	-942	-942
	Vederlag til direktion, bestyrelse og væsentlige risikotagere		
	Vederlag til direktion og ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil, er fordelt efter ejerandele til de enheder, der indgår i og ejer administrationsfællesskabet Sampension Administrationselskab A/S. AP ejer 3 % (2020: 3 %) af Sampension Administrationselskab A/S. AP's andel af administrerende direktør Mads Smith Hansens samlede vederlag på 4,1 mio. kr. (01.04-31.12.2020: 2,8 mio. kr.) udgør 0,127 mio. kr. (01.04-31.12.2020: 0,085 mio. kr.). AP's andel af administrerende direktør Hasse Jørgensens samlede vederlag for perioden 01.01-31.03.2020 på 1,6 mio. kr. udgjorde 0,049 mio. kr.		
	Bestyrelseshonorarer		
	Cecille Therese Hansen	-240	-240
	Lene Dammand Lund (indtrådt 02.07.2020)	-170	-72
	Søren Kaare-Andersen	-140	-140
	Anne Marie Øhlenschlæger Christiansen	-102	-102
	Mads Johan Wilian Gudmand-Høyer	-90	-90
	Klaus Berentsen (indtrådt 01.05.2020)	-110	-73
	Holger Ove Bisgaard (indtrådt 23.10.2020)	-90	-17
	Per Frølund Thomsen (udtrådt 23.10.2020)	-	-126
	Kirsten Schmidt Sander (udtrådt 02.07.2020)	-	-45
	Rikke Sylow Francis (udtrådt 30.04.2020)	-	-37
		-942	-942
	Antal personer	7	7
	Fast løn inkl. pension til ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil *)	-354	-357
	Antal personer	7	7
	Honorar til ansvarshavende aktuar		
	Honoraret afholdes af administrationsfællesskabet og afregnes via administrationsvederlag	-86	-161

*) Oplysninger om variabel løn, herunder oplysning om fordeling af variabel løn på tildelte, udbetalte og udskudte dele samt om fordeling på kontanter og efterstillet gæld er udeladt, da det ville medføre oplysning om enkeltpersoners individuelle løn.

Der er ikke fastsat særlige incitamentsprogrammer for ledelsen eller udbetalt variabel løn til ledelsen, og der er heller ikke pensionsforpligtelser udover løbende pensionsbidrag, som indgår i ovennævnte omkostninger.

Der er ikke tildelt eller udbetalt nyansættelses- eller fratrædelsesgodtgørelser til direktion, bestyrelse eller ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil.

I henhold til "Bekendtgørelse om lønpolitik og aflønning i forsikringsselskaber og forsikringsholdingvirksomheder" er der offentliggjort en række oplysninger vedrørende lønpolitik mv. Disse oplysninger fremgår af pensionskassens hjemmeside på følgende adresse: arkitektension.dk/om-pensionskassen/struktur-og-ledelse/bestyrelse

Note 5 fortsættes næste side

Noter til regnskabet (fortsat)

Note 5 fortsat

Note	T. kr.	2021	2020
Samlet honorar til generalforsamlingsvalgte revisorer			
PricewaterhouseCoopers, Statsautoriseret Revisionspartnerselskab			
	Lovpligtig revision	-276	-154
	Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	-54	-27
	Skatterådgivning	-23	-77
	Andre ydelser	0	0
		-353	-258

Ud over de nævnte honorarer er der afholdt udgifter til pensionskassens interne revision.

Alle beløb er angivet incl. moms.

PricewaterhouseCoopers Statsautoriseret Revisionspartnerselskab har ud over lovpligtig revision af årsregnskabet afgivet øvrige lovpligtige erklæringer med sikkerhed samt afgivet branchebestemt erklæring om ÅOP og ÅOK.

6 Udbetalte ydelser			
	Pensions- og renteydelser	-322.792	-288.207
	Udtrædelsesgodtgørelser mv.	-42.877	-40.944
	Præmie vedr. gruppelebensordning	-3.987	-5.920
	Udbetalte pensionsydelser, i alt	-369.656	-335.070
	Indregnet i resultatopgørelsen	-280.652	-264.962
	Udlodning fra egenkapitalen	-89.004	-70.108
	Udbetalte ydelser, i alt	-369.656	-335.070

7 Afledte finansielle instrumenter			
2021		Positiv dagsværdi	Negativ dagsværdi
	Rentederivater mv.:		
	Renteswaps	57.919	-83.498
	Swaptions	10.525	-14.959
	CDS'er	20.828	-4.168
	Option på futures	2.670	-2.387
	Rentederivater mv. i alt	91.943	-105.012
	Valutabaserede afledte finansielle instrumenter	20.113	-87.251
	TRS Equity	182	0
	Afledte finansielle instrumenter i alt	112.238	-192.263
	Dagsværdi indgår i posten Afledte finansielle instrumenter	103.211	
	Dagsværdi indgår i posten Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 8	9.026	
	Dagsværdi indgår i posten Anden gæld, jf. note 13		192.263
	Bogført værdi, netto (passiv)		80.025

Note 7 fortsættes næste side

Note 7 fortsat

Note	T. kr.	2021	2020
	Der er indgået aftaler om sikkerhedsstillelse for afledte finansielle instrumenter. Pensionskassen har modtaget sikkerhedsstillelse i form af likvide obligationer og kontanter svarende til en dagsværdi på (aktiv)	17.723	71.983
	Pensionskassen har stillet sikkerhed i form af likvide obligationer svarende til en dagsværdi på (passiv)	-162.075	-24.583
	Collateral, netto	-144.252	47.400

Herudover er der til effektiv porteføljestyring i markedsrentemiljøet anvendt aktiefutures med en samlet eksponering på -52 mio. kr og i gennemsnitsrentemiljøet -132 mio. kr. (-147 mio. kr. i 2020). Til afdækning af renterisiko på obligationsbeholdningen er der anvendt obligationsfutures med en samlet eksponering på -6 mio. kr i markedsrente og -160 mio. kr. (-252 mio. kr. i 2020) i gennemsnitsrente. Da der foretages løbende afregning af gevinst/tab, er dagsværdien nul.

2020	Positiv dagsværdi	Negativ dagsværdi
Rentederivater mv.:		
Renteswaps	130.363	-200.194
Swaptions	8.744	-9.141
CDS'er	18.313	0
Option på futures	290	0
Rentederivater mv. i alt	157.710	-209.336
Valutabaserede afledte finansielle instrumenter	88.003	-6.186
TRS Equity	198	0
Afledte finansielle instrumenter i alt	245.911	-215.522
Dagsværdi indgår i posten Afledte finansielle instrumenter	245.911	
Dagsværdi indgår i posten Anden gæld, jf. note 13		215.522
Bogført værdi, netto (aktiv)	30.389	

8	Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter		
	Kapitalandele	513.755	0
	Investeringsforeningsandele	953.414	0
	Obligationer	284.354	0
	Pantesikrede udlån	2.784	0
	Indlån i kreditinstitutter	12.808	0
	Afledte finansielle instrumenter, jf. note 7	9.026	0
	Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, i alt	1.776.141	0

9	Overskudskapital		
	Overskudskapital primo	519.447	505.966
	Overført til egenkapital, regulering	3	-10
	Overført fra pensionshensættelser	19.835	19.311
	Udbetalt til medlemmer	-20.326	-18.904
	Afkast for året	45.862	13.084
	Overskudskapital, i alt	564.820	519.447

Noter til regnskabet (fortsat)

Note	T. kr.	2021	2020
10	Pensionshensættelser til gennemsnitsrenteprodukter		
	Ændringen i pensionshensættelserne til gennemsnitsrenteprodukter specificeres således		
	Pensionshensættelser primo	7.382.939	7.132.101
	Kollektivt bonuspotentiale primo	-366.681	-371.393
	Akkumuleret værdiregulering primo	-54.348	-48.562
	Retrospektive pensionshensættelser primo	6.961.909	6.712.146
	Medlemsbidrag	390.914	387.355
	Overført til overskudskapital	-19.237	-19.311
	Afkasttilskrivning efter pensionafkastskat	88.585	135.278
	Overført mellem klasse I og klasse III	-1.264.984	0
	Pensionsydelse	-238.005	-240.138
	Omkostningsbidrag efter tilskrivning af omkostningsbonus	-5.057	-5.220
	Risikogevinst/-tab efter tilskrivning af risikobonus	15.298	-4.307
	Medlemmernes gruppelevs præmier	-7.223	-6.872
	Andet	-1.616	2.979
	Retrospektive pensionshensættelser ultimo	5.920.583	6.961.909
	Akkumuleret værdiregulering ultimo	45.637	54.348
	Kollektivt bonuspotentiale ultimo	770.942	366.681
	Pensionshensættelser ultimo	6.737.162	7.382.939
	Pensionshensættelserne specificeres således		
	Garanterede ydelser	4.407.660	5.272.610
	Individuelt bonuspotentiale	1.513.009	1.682.555
	Kollektivt bonuspotentiale	770.942	366.681
	Risikomargen	45.551	61.093
	Pensionshensættelser, i alt	6.737.162	7.382.939
	Pensionshensættelser opdelt på grundlagsrenter		
	Pensionskassen har én kontributionsgruppe pr. 31. december 2021, men opdeler hensættelserne i henhold til garantiernes karakter.		
	Ubetingede garantier (grundlagsrente 1,5 % - 4,25 %)	54.111	58.867
	Betingede garantier (grundlagsrente -0,75 %)	5.912.109	6.957.391
	Pensionshensættelser opdelt efter grundlagsrente	5.966.220	7.016.258
	Kollektivt bonuspotentiale	770.942	366.681
	Pensionshensættelser, i alt	6.737.162	7.382.939
	Supplerende nøgletal vedrørende pensionshensættelser		
	Bonusgrad	38,7%	29,5%
	Forrentning af medlemsmidler efter omkostninger før skat	10,6%	2,2%

Note	T. kr.	2021	2020
11	Pensionshensættelser til markedsrenteprodukter		
	Ændringen i 3 i 1 Livspension hensættelserne specificeres således		
	Pensionshensættelser primo	0	0
	Medlemsbidrag	38.067	0
	Overført til overskudskapital	-597	0
	Investeringsafkast før PAL	43.439	0
	Overført mellem klasse I og klasse III	1.264.984	0
	Depottilskud ifm. omvalg til 3 i 1 Livspension	185.463	0
	Egenkapitaltilskud ifm. omvalg til 3 i 1 Livspension	248.001	0
	PAL af afkast og tilskud	-73.679	0
	Pensionsydelse	-19.420	0
	Omkostningsbidrag efter tilskrivning af omkostningsbonus	-791	0
	Risikogevinst/tab efter tilskrivning af risikobonus	-256	0
	3 i 1 Livspension hensættelser ultimo	1.685.212	0
	Ændringen i Linkpension kontraktens hensættelser specificeres således		
	Unit-linked hensættelser primo	0	0
	Medlemsbidrag	8	0
	Linkpension hensættelser ultimo	8	0
	Hensættelser til markedsrenteprodukter, i alt	1.685.220	0
	Forsikringerne er tegnet uden garanti om minimumsforrentning.		
	Supplerende nøgletal vedrørende pensionshensættelser		
	Forrentning af medlemmidler efter omkostninger før skat	20,3%	0,0%
	Ændring i pensionshensættelser fordeler sig således		
	Ændring i hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter	645.778	-250.838
	Ændring i hensættelser til markedsrenteprodukter	-1.685.220	0
	Egenkapital tilskud efter PAL ført direkte på balancen	210.057	0
	Bonusbetalt præmie til gruppeliv	-5.963	0
	Ændring i hensættelser, resultatopgørelse	-835.348	-250.838
	Fortjenstmargen på pensionsaftaler udgør nul kroner, da al fortjeneste går til medlemmerne.		
12	Gæld til kreditinstitutter		
	Repoer	180.707	35.312
	Bankgæld	17.801	0
	Gæld til kreditinstitutter, i alt	198.508	35.312
	Af bankgælden forfalder i det kommende år	198.508	35.312
	Efter 5 år er restgælden	0	0
13	Anden gæld		
	Afledte finansielle instrumenter, jf. note 7	192.263	215.522
	Gæld vedrørende obligationskøb	68.364	13.458
	Diverse finansiell gæld	49	1.688
	Skyldig pensionsafkastskat mv.	180.199	71.627
	Anden gæld, i alt	440.875	302.294

Noter til regnskabet (fortsat)

Note	T. kr.	2021	2020
14	Eventualforpligtelser		
	Pensionskassen har givet tilsagn om deltagelse i investering i unoterede kapitalandele	1.155.232	772.056
	Eventualforpligtelser, i alt	1.155.232	772.056
15	Pantsætninger		
	Margindeponeringer vedrørende futures	45.050	23.027
	Obligationer solgt som led i repogæld	180.707	0
	Til dækning af "Pensionsmæssige hensættelser i alt" er der registreret nettoaktiver for	8.737.215	7.638.058
	Beløbet vedrører følgende poster:		
	Kapitalandele og investeringsforeningsandele	4.926.512	3.609.274
	Obligationer	3.810.703	4.028.784
	Registrerede aktiver, i alt	8.737.215	7.638.058
	Heraf vedrørende markedsrenteprodukter	1.707.512	0
16	Realiseret resultat og fordeling af realiseret resultat		
	Gennemsnitsrenteprodukter		
	Investeringsafkast før pensionsafkastskat	1.050.651	237.681
	Ændring i markedsværdiregulering	8.712	-5.786
	Tilskrevet grundlagsrente	50.190	49.558
	Omkostningsresultat	166	323
	Risikoresultat	-15.042	4.307
	Andet	35	-2.979
	Realiseret resultat	1.094.712	283.103
	Pensionsafkastskat	-130.785	-34.118
	Til fordeling efter pensionsafkastskat	963.927	248.985
	Fordelt til pensionsopparere:		
	Tilskrevet bonus	-138.775	-184.837
	Overført fra/til kollektivt bonuspotentiale	-589.724	4.712
	Investeringsafkast og risikoforrentning til kapitalgrundlaget	235.428	68.860
	Omkostningsresultat i kr.	166	323
	Omkostningsresultat i pct. i forhold til pensionsmæssige hensættelser	0,002%	0,005%
	Risikoresultat i kr.	-15.042	4.307
	Risikoresultat i pct. i forhold til pensionsmæssige hensættelser	-0,20%	0,06%

Note

17 Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi

Investeringsaktiver og finansielle forpligtelser indregnes til dagsværdi eller amortiseret kostpris, jf. note 1. Dagsværdien er den pris, der kan opnås ved salg af et aktiv eller skal betales for overdragelse af en forpligtelse i en normal transaktion mellem uafhængige parter på målingstidspunktet. Dagsværdien bestemmes ud fra følgende hierarki:

Niveau 1 - noterede priser

Noterede priser anvendes, hvor der eksisterer et aktivt marked for de enkelte aktiver. Som udgangspunkt anvendes lukkekursen på balancedagen.

Niveau 2 - observerbare input

For noterede papirer, hvor lukkekursen ikke afspejler dagsværdien, fastsættes dagsværdien ud fra noterede kurser på lignende aktiver eller forpligtelser eller ud fra andre værdiansættelsesmetoder, som er baseret på observerbare markedsinput, fx input fra banker eller lignende. For afledte finansielle instrumenter anvendes vurderingsteknikker, som er baseret på observerbare markedsdata som rentekurver og valutakurser mv.

Niveau 3 - ikke observerbare input

For en væsentlig del af investeringerne kan værdiansættelsen ikke alene baseres på observerbare markedsdata. For disse aktiver anvendes værdiansættelsesmodeller, der kan indebære skøn over aktuelle markedsforhold og den fremtidige udvikling heri. I note 1 om anvendt regnskabspraksis er de anvendte værdiansættelsesmetoder nærmere beskrevet.

T. kr.	2021				2020			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Total	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Total
Finansielle aktiver								
Kapitalandele	697.199	0	2.185.083	2.882.282	708.964	0	1.628.770	2.337.734
Investeringsforeningsandele	3.264.882	0	98.198	3.363.081	2.673.008	0	0	2.673.008
Obligationer	3.562.601	68.085	1.251.392	4.882.077	3.505.715	309.023	1.024.206	4.838.944
Pantesikrede udlån	0	0	81.493	81.493	0	0	27.193	27.193
Afledte finansielle instrumenter	0	112.238	0	112.238	0	245.911	0	245.911
Indlån i kreditinstitutter	49.265	0	0	49.265	58.458	0	0	58.458
Finansielle aktiver i alt	7.573.946	180.322	3.616.167	11.370.435	6.946.145	554.934	2.680.168	10.181.247
Finansielle gældsposter								
Repoer	180.707	0	0	180.707	35.312	0	0	35.312
Bankgæld	17.801	0	0	17.801	0	0	0	0
Afledte finansielle instrumenter	0	192.263	0	192.263	0	215.522	0	215.522
Gæld vedr. obligationskøb og afvikling af repoer mv.	68.364	0	0	68.364	13.458	0	0	13.458
Finansielle gældsposter i alt	266.873	192.263	0	459.136	48.769	215.522	0	264.291
Nettoaktiver i alt	7.307.073	-11.941	3.616.167	10.911.299	6.897.375	339.412	2.680.168	9.916.956
Heraf udgør:								
Gennemsnitsrente og Kapitalgrundlag	6.097.754	-3.557	3.076.689	9.170.885	6.897.375	339.412	2.680.168	9.916.956
Markedsrente	1.209.319	-8.384	539.478	1.740.414	0	0	0	0
Total	7.307.073	-11.941	3.616.167	10.911.299	6.897.375	339.412	2.680.168	9.916.956

Note 17 fortsættes næste side

Noter til regnskabet (fortsat)

Note 17 fortsat

Note

Specifikation af værdiansættelse baseret på Niveau 3

T. kr.	Værdi primo 1. januar 2021	Værdireguleringer der indgår i kursreguleringer	Køb/salg/ afvikling	Overførsel til/fra andre niveauer	Værdi ultimo 31. dec. 2021
Kapitalandele	1.628.770	568.806	-12.492	0	2.185.083
Investeringsforeningsandele	0	8.808	21.911	67.479	98.198
Obligationer	1.024.206	27.450	166.596	33.141	1.251.392
Pantesikrede udlån	27.193	906	53.394	0	81.493
Total	2.680.168	605.969	229.409	100.620	3.616.167

T. kr.	Værdi primo 1. januar 2020	Værdireguleringer der indgår i kursreguleringer	Køb/salg/ afvikling	Overførsel til/fra andre niveauer	Værdi ultimo 31. dec. 2020
Kapitalandele	1.544.352	-5.157	89.575	0	1.628.770
Obligationer	1.055.853	-12.843	-18.804	0	1.024.206
Pantesikrede udlån	28.800	-1.272	-336	0	27.193
Total	2.629.005	-19.272	70.435	0	2.680.168

For nærmere beskrivelse af værdiansættelsesteknikker og input henvises til Note 1 Anvendt regnskabspraksis.

18 Oversigt over beholdninger og afkast

Beholdninger og afkast Mio. kr	Markedsværdi		Afkast 2021 i pct. p.a.
	Primo	Ultimo	
Gennemsnitsrente			
Grunde og bygninger	968	934	18,4%
Noterede kapitalandele	2.780	2.460	26,3%
Unoterede kapitalandele	1.007	1.097	43,5%
Kapitalandele i alt	3.787	3.557	31,4%
Stats- og realkreditobligationer	3.097	2.972	-2,2%
Indeksobligationer	235	119	5,1%
Kredit obligationer og emerging markets-obligationer	1.719	1.748	4,2%
Udlån mv.	27	79	6,6%
Obligationer og udlån mv. i alt	5.078	4.918	0,2%
Øvrige investeringsaktiver	139	-27	-45,5%
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	84	-56	-
Total	10.056	9.325	10,8%

Note 18 fortsættes næste side

Note 18 fortsat

Beholdninger og afkast Mio. kr	Markedsværdi		Afkast 2021 i pct. p.a.
	Primo	Ultimo	
Markedsrente			
Grunde og bygninger	0	259	18,6%
Noterede kapitalandele	0	953	25,7%
Unoterede kapitalandele	0	221	47,2%
Kapitalandele, i alt	0	1.174	29,3%
Stats- og realkreditobligationer	0	111	-1,9%
Indeksobligationer	0	5	4,3%
Kreditobligationer og emerging markets-obligationer	0	200	6,5%
Udlån mv.	0	3	1,8%
Obligationer og udlån mv., i alt	0	318	4,4%
Tilknyttede og associerede virksomheder	0	0	0,0%
Øvrige investeringsaktiver	0	38	16,6%
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	0	-16	-
Total	0	1.773	20,1%

Specifikationerne er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse § 96 og kan ikke umiddelbart afstemmes med regnskabet tal. Årsafkastet er beregnet som daglige tidsvægtede afkast.

På arkitektension.dk/om-pensionskassen/finansiell-information/aktiver findes en oversigt over Arkitekternes Pensionskasses samlede aktieportefølje.

19 Markedsrenteprodukt, afkast mv. pr. investeringsprofil

	2021			2020		
	Pct. af gennemsnitlige hensættelser	Afkast i pct.	Risiko	Pct. af gennemsnitlige hensættelser	Akast i pct.	Risiko
Livscyklusproduktet 3 i 1 Livspension						
Investeringsprofil med høj risiko						
År til pension						
30 år	0,00%	23,7%	5,50	-	-	-
15 år	0,00%	23,7%	5,50	-	-	-
5 år	0,00%	15,2%	4,50	-	-	-
5 år efter	0,00%	11,1%	4,25	-	-	-
Investeringsprofil med moderat risiko						
År til pension						
30 år	1,37%	21,3%	5,25	-	-	-
15 år	3,01%	21,3%	5,25	-	-	-
5 år	0,00%	12,4%	4,25	-	-	-
5 år efter	0,00%	8,1%	3,75	-	-	-
Investeringsprofil med lav risiko						
År til pension						
30 år	0,00%	15,5%	4,50	-	-	-
15 år	0,00%	15,5%	4,50	-	-	-
5 år	0,00%	8,6%	4,25	-	-	-
5 år efter	0,00%	5,3%	3,50	-	-	-

Der er taget udgangspunkt i en pensionsalder på 67 år.

Noter til regnskabet (fortsat)

Note

20 5 års hoved- og nøgletal

5 års hovedtal

Mio. kr.	2021	2020	2019	2018	2017
Medlemsbidrag	429,0	387,4	387,7	373,0	351,8
Pensionsydelse	-280,7	-265,0	-253,1	-258,0	-274,7
Investeringsafkast	1.094,1	237,7	920,5	-193,3	606,3
Pensionsmæssige driftsomkostninger, i alt	-5,7	-4,9	-4,9	-5,4	-5,1
Pensionsteknisk resultat	0,1	14,6	9,9	4,4	7,9
Årets resultat	189,5	56,7	186,1	-34,9	130,7
Pensionshensættelser, i alt	8.422,4	7.382,9	7.132,1	6.450,4	6.461,4
Overskudskapital	564,8	519,4	506,0	462,5	470,5
Egenkapital	2.036,3	2.145,9	2.159,2	2.049,8	2.148,6
Aktiver, i alt	11.663,0	10.385,9	10.516,7	9.542,6	9.636,8

5 års nøgletal

	2021	2020	2019	2018	2017
Afkastnøgletal					
Afkastprocent relateret til gennemsnitsrenteprodukter	10,7%	2,4%	10,2%	-2,1%	7,1%
Afkastpct. relateret til markedsrenteprodukter	19,6%	-	-	-	-
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter	4,50	-	-	-	-
Omkostningsnøgletal					
Omkostningsprocent af pensionshensættelser	0,08%	0,07%	0,08%	0,08%	0,08%
Omkostninger i kr. pr. medlem	540	479	486	547	540
Forrentningsnøgletal					
Egenkapitalforrentning efter skat	8,7%	2,6%	8,8%	-1,7%	6,2%
Forrentning af overskudskapital	10,0%	3,0%	10,4%	-2,1%	7,5%

Der henvises til nøgletalsdefinitioner side 59.

Note

21 Risikostyring

AP's risici kan overordnet inddeles i:

1. Risici som i væsentligt omfang ligger indenfor virksomhedens kontrol, og som pensionskassens risikostyringssystem løbende identificerer, måler, overvåger samt rapporterer. Disse risici omfatter investerings-, forsikrings- og operationelle risici.
2. Risici som ligger udenfor virksomhedens kontrol, og i vid udstrækning er rammevilkår, som pensionskassens aktiviteter skal tilpasses ved ændringer. De udefrakommende risici dækker over regulatorisk risiko, omdømmerisiko og en række andre eksterne og strategiske risici. Disse risici overvåges af organisationen, og indgår i udviklingen af strategien.

Den samlede styring af investeringsaktiver og pensionsmæssige hensættelser har til formål at sikre medlemmerne det størst mulige afkast og de bedst mulige forsikringsdækninger under behørig hensyntagen til risikoen.

Bestyrelsen har besluttet appetitten for de væsentligste risici i politikker og retningslinjer, og derved fastlagt et overordnet niveau for risikoeksponering og risikoafdækning. Der rapporteres løbende på overholdelse af de udstukne rammer, og som led i processen for vurdering af egen risiko og solvens tager bestyrelsen stilling til risikoprofilen.

I det følgende er der redegjort for håndteringen af de væsentligste kvantificerbare risikofaktorer.

Pensionsordninger og kapitalgrundlag

AP har frem til 2020 haft én fælles investeringsportefølje for de pensionsmæssige hensættelser og kapitalgrundlaget, dvs. egenkapital og overskudskapital. Dette blev ændret fra 2021, hvor nye medlemmer optages i 3 i 1 Livspension, som er et markedsrenteprodukt med livscyklus-tilpasning af investeringerne og mulighed for at vælge risikoprofil. Der har i 2021 fundet et omvalg sted, hvor visse medlemmer i pensionskassen fik tilbud om et frivilligt og individuelt omvalg til det nye produkt.

Langt hovedparten af pensionskassens medlemmer har gennemsnitsrenteordninger med betinget garanteret grundlag. Det betyder at medlemmerne overvejende selv bærer de finansielle risici.

Pensionskassen har desuden en lille portefølje af ubetingede gennemsnitsrenteordninger, hvor risiciene er knyttet til samspillet mellem investeringsaktiverne og pensionshensættelserne.

Bestyrelsen har fastsat rammerne for den overordnede investeringspolitik og for de finansielle risici. Den overordnede risiko holdes på et acceptabelt niveau, dels ved at sikre en passende risikospredning på overordnede aktivklasser, dels ved rammer for den samlede Value-at-Risk (VaR), der bliver overvåget i en egenudviklet VaR-model.

Pensionskassen anvender Solvens II diskonteringsrentekurven uden volatilitetsjustering til opgørelse af pensionshensættelserne. Diskonteringsrentekurven baseres på markedsrenter indtil 20-års punktet, hvorefter kurven konvergerer mod en myndighedsfastsat ultimativ forwardrente svarende til de langsigtede forventninger til inflation og realvækst.

FINANSIELLE RISICI

Som følge af medlemmernes betingede garantigrundlag eller markedsrentegrundlag, stammer de finansielle risici altovervejende fra de investeringer, som kapitalgrundlaget er placeret i.

Porteføljen har væsentlige eksponeringer mod noterede aktier, obligationer med mere væsentlige kreditrisici, ejendomme og infrastruktur samt private equity.

Pensionskassens ubetingede grundlag betyder, at der ikke aktuelt er behov for at afdække renterisikoen på pensionshensættelserne. Renterisiko er dermed en mindre væsentlig risikofaktor for pensionskassens kapitalgrundlag.

Pensionskassen afdækker valutakursrisici på investeringer denomineret i udenlandsk valuta i henhold til bestyrelsens retningslinjer herfor, såfremt værdien af den enkelte valuta udgør over 2 % af de samlede investeringsaktiver. For andre valutaer end DKK og EUR foretages afdækning af valutaeksponeringen inden for en ramme på mellem 50-100 % afhængigt af aktivet.

Pensionskassen investerer i illikvide aktiver, hvor værdiansættelsen og risikomålingen er præget af større usikkerhed end for eksempel børsnoterede aktier. Illikviditet medfører risiko for tab ved større salg over en kort tidsperiode. Bestyrelsen har fastsat rammer for investeringer i illikvide aktivklasser, der afspejler dette hensyn, ligesom pensionskassens risikostyringsystem, der bl.a. omfatter et værdiansættelsesudvalg, er tilrettelagt med henblik på at sikre løbende markedsværdifastsættelse og styring af illikvide aktiver.

Pensionskassen er også eksponeret overfor modpartsrisiko, dvs. risiko for at lide tab, fordi en modpart i finansielle kontrakter ikke kan leve op til sine forpligtelser. Modpartsrisici styres gennem sikkerhedsstillelse og rammer for nettomellemværendet med de relevante finansielle institutioner. Der er tillige fastsat rammer for størrelsen af enkeltinvesteringer og større koncentrationsrisici.

Ansvarlige investeringer

Ansvarlighed i investeringerne er en forudsætning for at kunne skabe et langsigtet højt afkast. Klimamål, skatte透明ens og aktivt ejerskab står på pensionskassens liste over, hvordan man investerer ansvarligt. Bestyrelsen har opstillet en række krav og betingelser til sikring af ansvarlighed i investeringerne i politikker og retningslinjer.

FORSIKRINGSRISICI

Forsikringsrisici omfatter risikoen for stigninger i levetid, ændringer i invalidehyppighed, omskrivning til fripolice og tilbagekøb. De forskellige risikoelementer analyseres løbende.

I pensionskassen opgøres pensionshensættelserne i overensstemmelse med Finanstilsynets model for levetidsforudsætninger baseret på dels pensionskassens egne erfaringer og dels Finanstilsynets benchmark for forventede fremtidige levetidsforbedringer.

Alle risikosummer dækkes for egen regning. Der er ikke indgået genforsikringskontrakter på pensionsforsikring. Risikosummen er forskellen mellem den opsparede reserve og den reserve, der skal afsættes til fremtidige pensions- og forsikringsydelse i tilfælde af et medlems invaliditet eller død.

OPERATIONELLE RISICI

Pensionskassens operationelle risici er risikoen for direkte eller indirekte tab som følge af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige og systemmæssige fejl eller eksterne begivenheder, herunder juridiske risici og cyber-risiko.

For at reducere operationelle risici er der i relation til såvel pensionsvirksomheden som investeringsvirksomheden etableret forretningsgange, som sikrer, at risiciene overvåges og minimeres. Der sker løbende registrering af operationelle hændelser samt opfølgning og rapportering af disse til revisions- & risikoudvalget, og under særlige omstændigheder også direkte til bestyrelsens formandskab.

OUTSOURCING

Pensionskassen har outsourcet opgaver på kritiske eller vigtige aktivitetsområder for at opnå omkostningsbesparelser og adgang til specialkompetencer. Bestyrelsen har fastsat retningslinjer for outsourcing af kritiske eller vigtige aktivitetsområder for at sikre en betryggende håndtering af de risici, der er forbundet med outsourcing, herunder at outsourcingaftaler og -aktiviteter behandles efter bestyrelsens retningslinjer og gældende lovgivning om outsourcing.

Den løbende overvågning af outsourcete aktiviteter reguleres i forretningsgange, som sikrer rapportering til relevante ledelsesmæssige fora og bestyrelsen om leverandørens opgavevaretagelse, fx ved løbende driftsrapporter, møder, stikprøvekontroller, revisorerklæringer mv.

RAPPORT OM SOLVENS OG FINANSIEL SITUATION

Pensionskassens risikostyring er uddybende beskrevet i rapporten Solvens og Finansiell Situation – den såkaldte SFCR. Rapporten er offentlig tilgængelig og kan findes her på arkitektpension.dk.

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2021 for Arkitekternes Pensionskasse.

Årsrapporten er udarbejdet i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed.

Årsregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af pensionskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2021 samt af resultatet af pensionskassens aktiviteter for regnskabsåret 2021.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i pensionskassens aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som pensionskassen kan påvirkes af.

Hellerup, den 14. marts 2022

Direktionen

Mads Smith Hansen
Adm. direktør

/ Pernille Henriette Vastrup
Direktør for økonomi

Bestyrelsen

Cecilie Therese Hansen
(Formand)

Lene Dammand Lund
(Næstformand)

Klaus Berentsen

Holger Ove Bisgaard

Søren Kaare-Andersen

Anne Marie Øhlenschlæger Christiansen

Mads Johan Wilian Gudmand-Høyer

Intern revisions revisionspåtegning

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet for Arkitekternes Pensionskasse giver et retvisende billede af pensionskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2021 samt af resultatet af pensionskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2021 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed for så vidt angår årsregnskabet for pensionskassen.

Vores konklusion er i overensstemmelse med vores revisionsprotokollat til revisions- og risikoudvalget samt bestyrelsen.

Den udførte revision

Vi har revideret årsregnskabet for Arkitekternes Pensionskasse for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2021. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder mv. og efter internationale standarder om revision vedrørende planlægning og udførelse af revisionsarbejdet.

Vi har planlagt og udført revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Vi har deltaget i revisionen af alle væsentlige og risikofyldte områder.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiell virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiell virksomheds krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Hellerup, den 14. marts 2022

Gert Stubkjær
Revisionschef

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til medlemmerne i Arkitekternes Pensionskasse

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af pensionskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2021 samt af resultatet af pensionskassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2021 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisions- & risikoudvalget samt bestyrelsen.

Hvad har vi revideret

Årsregnskabet for Arkitekternes Pensionskasse for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2021 omfatter resultat- og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi udførte vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision (ISA) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit Revisors ansvar for revisionen af regnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af pensionskassen i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisorerets etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i overensstemmelse med disse krav og IESBA Code.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg

Vi blev første gang valgt som revisor for Arkitekternes Pensionskasse den 4. april 2017 for regnskabsåret 2017. Vi er genvalgt årligt ved generalforsamlingsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på fem år frem til og med regnskabsåret 2021.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskabet for 2021. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Centrale forhold ved revisionen	Hvordan vi har behandlet det centrale forhold ved revisionen
<p>Måling af pensionsmæssige hensættelser</p> <p>Pensionskassen har pensionsmæssige hensættelser for i alt 8.422 mio. kr., hvilket udgør 72 % af pensionskassens samlede balance.</p> <p>Hensættelserne består primært af pensionshensættelser til gennemsnitsrente og markedsrente.</p> <p>Opgørelsen er baseret på dagsværdien af de tilhørende aktiver i relation til markedsrente og aktuarmæssige principper i relation til ørige hensættelser og involverer væsentlige regnskabsmæssige skøn, som er knyttet til de aktuarmæssige forudsætninger om den tidsmæssige placering og omfang af fremtidige betalinger til medlemmerne.</p> <p>Betydelige aktuarmæssige forudsætninger omfatter rentekurve til tilbagediskontering, levetider, dødelighed, invaliditet, tilbagekøbs- og fripolicesandsynlighed samt omkostninger. Vi fokuserede på måling af pensionsmæssige hensættelser, fordi det regnskabsmæssige skøn i sin natur er komplekst og påvirket af subjektivitet og dermed forbundet med høj grad af skønsmæssig usikkerhed.</p> <p>Der henvises til årsregnskabets omtale af "Regnskabsmæssige skøn" i note 1 samt "Pensionsmæssige hensættelser" i note 10 og note 11.</p>	<p>Vi udførte risikovurderingshandlingerne med henblik på at opnå en forståelse af it-systemer, forretningsgange og relevante interne kontroller vedrørende opgørelse af pensionsmæssige hensættelser. For kontrollerne vurderede vi, om de var designet og implementeret til effektivt at adressere risikoen for væsentlig fejlinformation. For udvalgte kontroller, som vi planlagde at basere os på, testede vi, om de var udført på konsistent basis.</p> <p>Vi anvendte vores egne aktuarer til at vurdere de af pensionskassen anvendte aktuarmæssige metoder og modeller samt anvendte forudsætninger og foretagne beregninger.</p> <p>Vi vurderede og udfordrede de anvendte metoder, modeller og betydelige forudsætninger i form af rentekurve til tilbagediskontering, levetider, dødelighed, invaliditet, tilbagekøbs- og fripolicesandsynlighed samt omkostninger ud fra vores branchekendskab med henblik på at vurdere, om disse er i overensstemmelse med regulatoriske og regnskabsmæssige krav. Dette omfattede en vurdering af kontinuiteten i grundlaget for opgørelsen af hensættelser.</p> <p>Vi testede stikprøvevist beregningen af de opgjorte pensionsmæssige hensættelser.</p> <p>Vi vurderede om oplysningerne om hensættelserne var passende.</p>
<p>Måling af unoterede investeringsaktiver</p> <p>Unoterede investeringsaktiver omfatter investeringer i kapitalfonde, infrastrukturfonde, unoterede aktier og erhvervsobligationer m.m. samt afledte finansielle instrumenter og indgår i regnskabsposterne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapitalandele • Obligationer • Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter. <p>Unoterede investeringer måles til skønnet dagsværdi. Det regnskabsmæssige skøn over dagsværdi er baseret på værdiansættelsesmodeller, data og betydelige forudsætninger, der ikke er direkte observerbare for tredjemand. Ændringer i de betydelige forudsætninger, som indgår i det regnskabsmæssige skøn, kan have en væsentlig påvirkning på regnskabet.</p> <p>Vi fokuserede på måling af unoterede investeringer, fordi det regnskabsmæssige skøn i sin natur er komplekst og påvirket af subjektivitet og dermed forbundet med høj af skønsmæssig usikkerhed.</p> <p>Der henvises til årsregnskabets omtale af "Regnskabsmæssige skøn" i note 1 samt "Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi" i note 17.</p>	<p>Vi udførte risikovurderingshandlingerne med henblik på at opnå en forståelse af it-systemer, forretningsgange og relevante interne kontroller for måling af unoterede investeringer.</p> <p>For kontrollerne vurderede vi, om de var designet og implementeret til effektivt at adressere risikoen for væsentlig fejlinformation. For udvalgte kontroller, som vi planlagde at basere os på, testede vi, om de var udført på konsistent basis.</p> <p>Vi vurderede og testede de af ledelsen anvendte værdiansættelsesmodeller.</p> <p>Vi testede stikprøvevist sammenhængen mellem de anvendte forudsætninger, data og beregningen af dagsværdier.</p> <p>Vi testede stikprøvevist anvendte dagsværdier til relevant rapportering fra eksterne fund managers.</p> <p>Vi udfordrede de betydelige forudsætninger, som indgår i det regnskabsmæssige skøn, der ligger til grund for beregning af dagsværdier ud fra vores kendskab til porteføljen og markedsudviklingen.</p> <p>Vi vurderede om oplysningerne om de unoterede investeringer var passende.</p>

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere pensionskassens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere pensionskassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af pensionskassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om pensionskassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke

er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at pensionskassen ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, anvendte sikkerhedsforanstaltninger eller handlinger foretaget for at eliminere trusler.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

Hellerup, 14. marts 2022
PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 3377 1231

Per Rolf Larssen
statsautoriseret revisor
mne24822

Claus Christensen
statsautoriseret revisor
mne33687

Nøgletalsdefinitioner

Finanstilsynets nøgletal

Nøgletal er beregnet i henhold til Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser

Pension

Afkastprocent = $\frac{\text{Investeringsafkast vedr. gennemsnitsrente- og markedsrenteprodukter} \times 100}{\text{Pensionsmæssige hensættelser primo året} + \text{gennemsnitligt vægtede ind- og udbetalinger for gennemsnitsrente- og markedsrenteprodukter}}$

Nøgletallet er beregnet pengevægtet. Afkastmål kan opdeles i to typer, det pengevægtede og det tidsvægtede afkast:

Det pengevægtede afkast viser den faktiske forrentning - eller relative værditilvækst - som porteføljen har opnået i perioden, inklusive forrentning af periodens netto-indbetalinger. Det pengevægtede afkast viser således den faktiske forrentning over perioden.

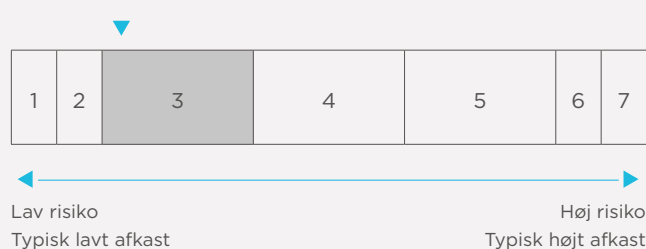
Det tidsvægtede afkast viser den forrentning, der ville være opnået, hvis der ikke havde været betalinger til eller fra porteføljen i perioden. Det tidsvægtede afkast er et udtryk for "performance", som er anvendeligt til sammenligning med et benchmark eller med andre investorers afkast inden for samme aktivkategori.

Risiko på afkast vedr. markedsrenteprodukter = Opgøres som standardafvigelsen (SD) på det månedlige afkast relateret til markedsrente produkter over de seneste 36 måneder ved anvendelse af følgende skala 1-7:

Risikoklasse	Pct.	
	SD \geq	SD $<$
1,00	0,00	0,50
2,00	0,50	2,00
3,25	2,00	3,00
3,50	3,00	4,00
3,75	4,00	5,00
4,25	5,00	6,70
4,50	6,70	8,34
4,75	8,34	10,00
5,25	10,00	11,67
5,50	11,67	13,33
5,75	13,33	15,00
6,00	15,00	25,00
7,00	25,00	

Bemærk, at standardafvigelsen måles i gennemsnit på tværs af risikoprofiler og årgangspuljer. Standardafvigelsen konverteres til en risikokategori ved anvendelse af følgende skala:

Afkast-/risikoprofil

Omkostningsprocent af hensættelser = $\frac{\text{Årets pensionsmæssige driftsomkostninger} \times 100}{\text{Pensionsmæssige hensættelser primo året} + \text{gennemsnitligt vægtede ind- og udbetalinger for gennemsnitsrente- og markedsrenteprodukter}}$

Omkostninger i kr. pr. medlem = $\frac{\text{Årets pensionsmæssige driftsomkostninger}}{\text{Gennemsnitlige antal medlemmer}}$

Egenkapitalforrentning efter skat = $\frac{\text{Resultat efter skat} \times 100}{\text{Vægtet gennemsnitlig egenkapital}}$

Forrentning af overskudskapital, der tildeles afkast som egenkapital = $\frac{\text{Overskudskapitalens afkast før skat} \times 100}{\text{Vægtet gennemsnitlig overskudskapital}}$

Solvensdækning = $\frac{\text{Solvenskapitalkrav} \times 100}{\text{Kapitalgrundlag ved udgangen af året}}$

Supplerende nøgletal

Bonusgrad i procent = $\frac{\text{Individuelle og kollektive bonuspotentialer ved udgangen af året} \times 100}{\text{De samlede depoter ved udgangen af året}}$

Forrentning af medlemsmidler efter omkostninger før skat = $\frac{(\text{Vægtet gennemsnitlige hensættelser} + \text{vægtet gennemsnitlig overskudskapital} + \text{pensionsafkastskat}) \times 100}{\text{Pensionsmæssige hensættelser primo året med tillæg af overskudskapital primo året} + \text{gennemsnitligt vægtet cashflow}}$
Nøgletallet viser medlemmernes samlede afkast minus omkostninger og risikoforrentning.

Sharpe ratio

Det risikojusterede afkast måler, hvor godt afkast har været i forhold til den påtagne risiko. Risikoen måles på baggrund af den historiske volatilitet (standardafvigelse) over en given periode. Jo højere et risikojusteret afkast, jo bedre har en investering været. Hvis det risikojusterede afkast opgøres på baggrund af merafkastet i forhold til en risikofri rente, kaldes det for Sharpe ratio.

Det risikojusterede afkast = $\frac{\text{Afkast}}{\text{Risiko}}$

Shape ratio = $\frac{\text{Afkast} - \text{risikofri rente}}{\text{Risiko}}$

